

KRYRSKÁ ROZHLEDNA

Cena 15,- Kč

Čtvrtletník městského úřadu pro Kryry, Běsno, Stebno a Strojeticce

2 | 2024

Kryrské mažoretky přivezly domů ZLATO

Úvodní foto: Laurencia Helásková

Rozhovor se Stanislavem Motlem

**Střelecký kroužek neměl
na závodech v Místě konkurenci**

PRAGANO, JÓ PRAGANO...!

Jak jinak v tomto období otevřít nové číslo Kryrské rozhledny než s blaženým úsměvem na tváři a patřičnou českou hrdostí. „Chleba levnější nebude, je to jen hokej...“, je slyšet ze všech stran, ale i ti, kdo to říkají, jsou vlastně na ZLATOU také patřičně pyšní. A nastává to zvláštní období, kdy se z Čechů stanou opravdoví vlastenci. Vlastenectví v tu chvíli dostává rozměry, má opodstatnění, je v kurzu...Říkám si, co by se asi tak dělo, kdyby se to nepovedlo! „Měli víc střílet, ta obrana byla děravá, proč tam dávají takovýho gólmána, kde jsou ty časy, kdy chytal Hašan“, tak nějak by asi zněly různorodé komentáře a ohniskem zájmu by se opět stala politika a zdražování. Pak jediným vlastencem s českou vlajčkou na svém autě a kšiltovkou barvy červená, modrá a bílá zůstává osamocen prodáváč vietnamské národnosti. Kéž bychom měli v sobě vždy tolik pozitivitu a dobré nálady jako jeho národ. Zůstávají vlastenci, i když se zrovna nedaří...

Ale zpět k tomu sladkému, díky čemuž jsme od druhé půle května i my ostatní opět hrdými Čechy. Slyšet nejkrásnější českou píseň slepého houslisty Mareše, vidět ruku sevřenou v pěst hrdě na hrudi národního dresu hokejisty, jeho zpotené vlasy a rudý obličej, který podává jasný

důkaz o tom, že vítězství určitě nebylo zadarmo a pohled na stoupající českou vlajku uprostřed ostatních, to dostane do kolen a slzavého údolí štěstí každého.

Popravdě, tuto ZLATOU jsme v Čechách už dlouho potřebovali. Ano, je to jen hokej, ale ten výsledný efekt má dopad do všech koutů naší země. Dotkne se mnoha oblastí, aniž bychom si to uvědomovali. Je to určitá meta, které jsme společně dosáhli. Cíl, který byl po dlouhých letech zdolán. Je důkazem toho, že věci mají smysl, že pracovitost, píle a vytrvání nejsou jen planá slova, že úspěchy mohou přijít.

Jestliže toto vítězství odpovědělo všem Čechům na otázku „Kde domov můj?“, pak už jen zbývá vyslovit naději, aby nám tato odpověď stačila alespoň na nějaký čas...minimálně do dalšího vítězství. Do hokejového šílenství, hokejové euforie, hokejového setkávání u obrazovek či na veřejných projekcích, do období dalšího NAGANA. Tento olympijský úspěch z roku 1998 se totiž časem schoval za české vlastenectví a uvědomění si, že srdce Evropy tepe i za druhou sloku původní písně z Fidlovačky – i za Čechů slavné plémě! Pojďme tomu v dozvuku letošního zlatého úspěchu alespoň věřit!

*Krásné léto za redakci přeje
Emilie Mazourová*

LETNÍ SCÉNA MUSEA KAMPA divadelní představení WERICH DIVADELNÍ RECITÁL MARTA

KAM V LÉTĚ
ZA KULTUROU

Z JEDNÁNÍ ZASTUPITELSTVA MĚSTA KRYRY

12. řádné, 24. dubna 2024

Zastupitelstvo města souhlasilo na svém pravidelném jednání s modernizací telekomunikační infrastruktury ve Stebně společnosti CETIN, a. s. Praha, jakožto majitele telekomunikačních sítí.

Dále bylo schváleno přijetí finančního daru ve výši 33 092,-Kč pro ZŠ Kryry z projektu „Obědy školáků“. Projekt Obědy školáků se v souladu s pravidly výzvy ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy soustředí na pomoc dětem z rodin, které se nacházejí v dlouhodobě nepříznivé finanční situaci a nemohou si dovolit platit školní obědy. Projekt zaštiťuje společnost Patron dětí.

Dále bylo schváleno uzavření smlouvy o nájmu pozemků a prostor pro umístění parcel boxů se společností PPL CZ, s. r. o., Říčany.

Následovalo projednání majetkového bloku. Mimo jiné také odprodej bytové jednotky č. 4 v budově č. p. 582, a to obálkovou metodou. Nabídky jsou přijímány do 26. června 2024. Nejnižší nabídnutá cena musí být vyšší než cena v čase a místě obvyklá dle znaleckého posudku, plus náklady spojené s převodem.

Dále bylo schváleno rozpočtové opatření v pořadí č. 2/2024 navýšení příjmů ve výši 1 615 000,-Kč a navýšení výdajů ve výši 5 883 296,33 Kč.

Dále byl zastupitelstvem zrušen Osadní výbor Strojetic z důvodu odstoupení jeho členů.

13. řádné, 15. května 2024

Na třináctém jednání zastupitelstva bylo hlavním jednacím bodem především projednání dodavatele veřejné zakázky malého rozsahu - Obnova místní komunikace ul. Komenského Kryry, spol. SILNICE TOPOLANY a. s., Nerudova 67/10, Chomutov za cenu 2 153 366,80 Kč bez DPH. Zastupitelstvo pověřuje starostu města podpisem smlouvy po aktualizaci údajů.

Další jednání zastupitelstva města je plánováno na 26. června 2024.

*PhDr. Ing. Mgr. et Mgr. Václav Kadleček,
starosta města*

VOLBY DO EVROPSKÉHO PARLAMENTU

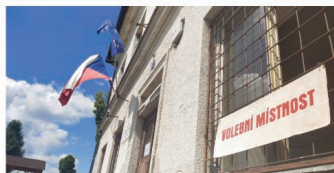
7. A 8. ČERVNA 2024

Volby do Evropského parlamentu probíhají v České republice od roku 2004 každých pět let. Také v letošním roce voliči zvolili 21 poslanců (stejně jako v roce 2019). Poprvé se volební účast přehoupla přes 30%, přesně 36,45%. Sice pořád naše republika pokulhává s volební účastí hluboko pod evropským průměrem, přesto byla zatím nejvyšší. V Kryrech a spádových obcích proběhly volby tradičně celkem v pěti volebních okrscích.

Výsledky voleb v Kryrech a spádových obcích, celková účast 36,49%

STRANA	POČET HLASŮ	%	STRANA	POČET HLASŮ	%
ANO	268	39,76	SEN 21+VOLT	3	0,45
ČSNS+KSČM+SD-SN	97	14,39	DSZ-ZA PR.ZVÍŘ.	3	0,45
AUTO+PŘÍSAHA	81	12,02	LANO	3	0,45
KDU+ODS+TOP 09	63	9,35	SESO	2	0,30
SPD+Trikolora	51	7,57	Levice	2	0,30
STAN+SLK	29	4,30	ČR1	2	0,30
Piráti	16	2,37	LŽPL	2	0,30
PRO2022+SVPROZS	14	2,08	Hlas	1	0,15
SOCDEM	12	1,78	ČSSD+DOMOV+Směr	1	0,15
Svobodní	8	1,19	SSPD-SP+Švýjodem	1	0,15
Zelení	7	1,04	PB	1	0,15
NDRSSSBUSNŠČKR	6	0,89	mimozemstani.eu	1	0,15

ZA VOLBAMI DO STEBNA... ...JAK PROBÍHALY TAM

DĚNÍ Z VOLEBNÍHO OKRSKU Č. 4 V BUDOVĚ BÝVALÉ ŽS STEBNO, KDE DO ČELA KOMISE USEDL PAN JINDŘICH DADLÍK, PRO ČTENÁŘE KRYRSKÉ ROZHLEDNÝ ZAZNAMENALA LUCIE BARTOŠ.

Ve Stebně letos v čele volební komise usedl muž, a to Jindřich Dadlík: „V komisích již zkušenosti mám, ale ve Stebně jsem poprvé, a rovnou předsedou.“ Podle zapisovatelky a městské zaměstnankyně Imany Aujezdské, která v místní části Stebno pomáhá naopak opakovaně, přicházejí lidé připraveni, již s přichystaným vybraným lístkem svého favorita. Je to prý rychlé a nikdo nemá otázky, ani žádné připomínky. „Jediným zpestřením jste vý“, podotkla s úsměvem směrem k tážající se redaktorce.

„Vždy zde volí hodně chalupářů, takže máme i letos plno voličů na voličský průkaz,“ zmínila pravidelná členka komise a zdejší obyvatelka Gerlinda Jánská, a to zrovna ve chvíli, když právě s průkazem dorazil kromě redaktorky také voličský „nováček“. „Právě tady tu tedy máme až druhý volební den, v sobotu dvě hodiny před koncem,“ sdělila místopředsdkyně Lenka Schrammová.

Osmnáctiletá Luciana Blacká se prý na svou první volební zkušenost pečlivě připravovala. „Prostudovala jsem si

program téměř všech volebních subjektů. Na internetu jsem si udělala test, podle kterého jsem mohla porovnat, s kým se názorově nejvíce shodují. Nakonec jsem se rozhodla mezi pěti volebními lístky,“ prozradila s tím, že ve volební místnosti vše proběhlo v poklidu. „Přišla moc hezky oblečená a s úsměvem, vše naprosto v pořádku,“ ocenila poté Imana Aujezdská.

Mladá Stebeňáčka prý dorazí volit také na podzim, kdy budeme vybírat z kandidátů do krajských zastupitelstev. Není však jisté, zda ve Stebně půjde o stejný volební prostor. Bývalá základní škola, která je již několik let v majetku místního soukromníka, se totiž nabízí k prodeji. Podle nedávného sdělení starosty Kryr Václava Kadlečka není objekt nezbytný ani pro potřeby obce, a to zvláště za situace, kdy se mimo jiné chystá výstavba komunitního centra. To by se napříště mohlo stát hypotetickým volebním místem pro Stebno.

Foto a text Lucie Bartoš

Glosa:

Nemusí být všechno dobré

Vstávám brzy ráno. Někdy již v pět hodin, někdy si trochu přispím a vyskočím z postele až v šest. Jsem už poživitelem státního důchodu, tak si to mohu dovolit. Většinou ještě moc neexistuji. Nejsem schopen dělat něco smysluplného. Sice mne napadají různé příběhy, ale „hodit“ je na PC nebo na papír, prostě ještě takhle po ránu, nedokáži. Tak si pohodlně sedám s mobilem nebo tabletem, abych nerušil. Otvírám si Facebook. Dívám se na nové příspěvky, nebo reakce na moje občasné hlášky. Zkontroluji, zda nepříbyly nové „lajky“ ve skupině FKV a pak hledám nějakou zábavu. Třeba písničky, scénky, vtipy, zábavná videa. Báví mne ty různé ukázky všelijakých bizarních pracovních postupů při řezání větví, stromů, bourání zdi, zednických „zlepšováků“. Nasměji se, a kolikrát hodně. A tak se naladím na nový den, od kterého očekávám samé pozitivní zážitky.

Čas utíká a zjišťuji, že už bych se měl začít věnovat nějaké seriózní činnosti. Zaliji si bylinky, nechám vyluhovat a pustím si televizi. Chci zjistit, co je nového a co se přihodilo v světě, zatím, co jsem spal. Bohužel to je špatně. To bych neměl dělat a přece mne to každé ráno, bohužel, nedá. Moje pozitivní ranní naladění je rázem pryč. Valí se na mne obrázky rozbombardovaných budov na Ukrajině. Výsledky

agrese teroristického útoku Ruska na sousední stát. Zničená města a osady v Pásmu Gazy. Záběry z potyček nešťastníků o humanitární pomoc Palestíně. Výsledky obranné války Izraele. Plačící ukrajinské matky, zoufalé palestinské ženy, izraelské rodiče hledající své syny a dcery zajaté jako rukojmí. Přemýšlím o rozdílu v útočné a obranné válce. Každá přináší jen neštěstí a pláč, mrtvé vojáky. Liší se jen tím, na čí straně stojí ti, kteří nás o těch hrůzách informují a kteří to mohou prezentovat v médiích. Do toho nešťastní ovocnáři, kterým zmrzla celá letošní úroda. Naštvaní zemědělci. Krásné sliby neublíží. Ceny benzínu už zase jen kousek pod čtyřiceti korunami. Krásná Markéta nás přesvědčuje, že je všechno OK...

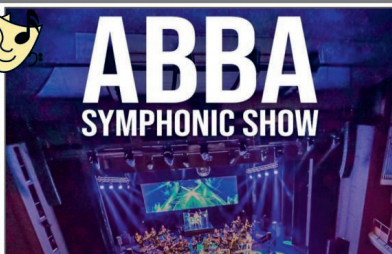
No a moje ranní pozitivní naladění už je zase pryč. Co naplat. Musím se s tím nějak srovnat. Nesledovat ranní televizní zprávy? To není řešení. Míří to na mne ze všech stran. Rozhlas, tisk, Seznam.cz. Těžké se vyhnout realitě. Občas se z toho vyspat, něco užitečného vytvořit, někam si zajet na kole, „popovídat“ si se svým psem. Nikdo mi to v hlavě nesrovná. Každý jsme na to sám se sebou. Se svou vírou a svým pohledem na svět kolem sebe. Udržet si svůj postoj. Umět se smířit se s negativy.

„Nemusí být všechno dobré“, ale žít se má!

Bc. Jaromír Hykl

Starci na chmelu, Letní scéna Tvrze Divice
26. - 27.7.2024

Hity ABBA - SYMFONICKÝ ORCHESTR,
Letní kino Žatec, 19.7.2024

KRYRSKÉ VÍTÁNÍ OBČÁNKŮ!

13. DUBNA 2024

Slavnostní uvedení nových občánků mezi kryrské občany proběhlo v sobotním dopoledni v obřadní síni městského úřadu. Uvítáno bylo celkem 8 dětí, dvě holčičky a šest chlapečků. Čtyři rodiny se obřadu neúčastnily. Krásné události byli přítomni rodiče a další rodinní příslušníci, tradičně také představily své pásmo básniček děti ze zdejší mateřské školy pod vedením paní učitelky Krobotové. Slavnostního aktu se ujal starosta města Kryry PhDr. Václav Kadlecěk. První skupina kryrských občánků byla oficiálně přivítána přesně v 10.00 hodin, druhá o 45 minut později. Starostovi města a všem přítomným je představila matrikářka města Dagmar Kazáková, která potom za jednotlivé rodiče přednesla slavnostní slib podle platných předpisů Sbírký zákonů ČR.

text redakce EM, foto Laurencia Helásková

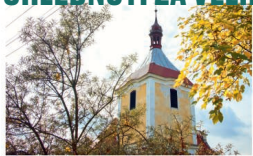
**Jaroslav Seifrt,
Píseň (Maminka)**

Bežánek příběhne ve chvílce,
bude mít růžové stužky,
až budeš usínat v postýlce,
chytneš ho za jeho růžky.
Tváříčkou k němu se přitulis,
vlín má hebkou a měkkou.
Až se tě maminka zeptá: Spíš?
budeš už za modrou řekou.

OHLÉDNUTÍ ZA VELIKONOCEMI

KONCERT VE STEBNĚ

30. BŘEZNA 2024

Když se Stebenští v roce 2019 po velikonočním koncertě u kostela loučili a přáli si krásné sváteční dny, nikdo z nich netušil, že je to rozloučení na dlouhé čtyři roky. Záhy totiž svět zachvátil Covid 19, a když už se zdálo, že se díky zrušení vládních opatření vše vrátí zpět do normálu, postihla Stebno další rána osudu. Downburst v červnu roku 2021 sebral místním lidem nejen střechy nad hlavou, ale také silu věnovat se čemukoli jinému než opravám a úpravám svých – nečekanou živelní pohromou – zničených obydlí.

Bohužel „to odnesl“ i místní kostel. Díky obrovské pomoci zvenčí se pomalu dařilo objekty ve vesnici, včetně svaté kapličky opravovat.

Do vsi se pomalu vracel život. Oživovaly se i místní kulturní akce a lidé se začali znovu scházet, aby se společně pobavili. Díky těm, kterým není společenský život v obci lhostejný, se letos podařilo obnovit i tradici velikonočního koncertu.

Zhruba týden před konáním byl kostel pečlivě uklizen, vyzdoben symboly jara a Velikonoc a do prostoru staré křtitelnice byla umístěna bohatá výstavka prací dětí kryrské školky a družiny.

A tak se stebenský kostel po dlouhých čtyřech letech znovu rozvoněl jarem. Ale nejen to. Po oficiálním zahájení, na němž promluvil farář Pavel Fořt a místní obyvatel Jan Toman, se prostorem rozezněly skladby světoznámých autorů v podání hudebního tělesa Duo Melos. Jejich kytarové pojetí podbarvené jemnými tóny fléten se doslova vpíjelo do starých oprýskaných zdí božího chrámu. Byl to strhující zážitek, a tak se stalo, co se mělo stát. Ohlasy přítomných byly „nemilosrdné“ a i přesto, že v prostorách kostela bylo opravdu velmi chladno, Duo Melos bylo několikrát vyzváno k „přídavku“. Po dlouhém a bouřlivém potlesku následovalo ještě vřelé

Hudební seskupení Duo Melos ve stebenském kostele.

poděkování Zdeňka Kubíka, a to nejen hudebníkům, ale také odcházejícímu faráři Pavlu Fořtovi za opravdu skvělou spolupráci.

Překrásný koncert navštívili občané Stebna i přespolní. Nádherné tóny se linuly kostelem.

V prostorách staré křtitelnice byla umístěna nejen výstava fotografií, ale i práce dětí MŠ Kryry a žáků školní družiny při ZŠ Kryry.

A pak už na všechny před kostelem čekalo nejen krásné teplé slunečné počasí, ale také bohaté občerstvení, k němuž přispěly i některé místní kuchařinky. Na nazdobených stolech se pyšnili napečení beránci, mazance, perníčky, ale také několik slaných vaječných výtvarů. Podávala se káva, čaj a milý úsměv.

Organizátoři akce Okrašlovací spolek Stebno 2020 ve spolupráci s Osadním výborem Stebno srdečně zvou širokou veřejnost na další podobná setkání nejen v kostele, který určitě stojí za návštěvu, ale i v obci.

text, foto Blanka Kubíková

UCTĚNÍ PAMÁTKY OBĚTEM II. SVĚTOVÉ VÁLKY

7. KVĚTNA 2024

Ve Stebně, Běsně, Strojeticích a na dvou místech v Kryrech se připomínalo 79. výročí od konce druhé světové války, nejhorší války v lidských dějinách. Pietního aktu se zúčastnil současný starosta města Kryry, PhDr. Václav Kadleček, jeden z jeho zástupců, místostarosta města Josef Kolář i bývalí představitelé města Miroslav Brda a Josef Kadavý. Zároveň zástupci Českého svazu bojovníků za svobodu Marie Čonková a Antonín Synek. V jednotlivých obcích je doprovázeli také někteří obyvatelé.

Hojná účast veřejnosti při uctění památky obětem tohoto obrovského válečného konfliktu, ale ani letos nebyla. To je trochu smutné konstatování, neboť, kdy jindy si připomínat tyto dějinné události, které osobně zažili naši rodiče a prarodiče než v současné době, kdy už druhým rokem probíhá ruská invaze na Ukrajinu. Vývoj tohoto konfliktu nemůže nikdo předpokládat, v ohrožení mohou být všechny evropské státy, možná celý svět...

Představitelé našeho města uctili památku padlých hrdinů, kteří statečně bránili naši vlast, naši dnešní svobodu. U každého pomníku po položení věnce zazněla česká státní hymna. V Běsně pak byl panem Synkem přečten i projev, který připomněl konec války

v našich zemích a krajích, bylo vzpomenuáno na oběti, připomenuta zřůdnost koncentračních táborů, holocaust, zároveň byla vyzdvihnuta i hrdinská činnost vojáků našich armád a také všech volyňských Čechů, kteří statečně v roce 1944 nastoupili do bojů v prvních liniích karpatsko-dukelské operace. Mnoho jich zde zahynulo, šli na jistou smrt za vlast, kde se sice nenarodili, ale kterou jako svůj domov vnímali. Od tohoto krvavého masakru uplyne v letošním roce přesně 80 let. Celé události bude věnován samostatný článek v příštím čísle Kryrské rozhledny. Mnozí zavítali i na nedávnou besedu do Muzea Volyňských Čechů v Podbořanech, kde se tomuto tématu věnoval přednášející Bc. Roman Štěr.

Konec druhé světové války přinesl obrovskou naději na nový začátek v lepších časech. Ukončil nacistickou tyranii, ukrutné lidské utrpení a neštěstí, zamezil válečným hrůzám. Už proto nesmí být tento globální konflikt zapomenut, přerukován, či dokonce znevažován. Ano, uplynulo již mnoho let od jeho začátku i konce, ale je vidět, že může být stále aktuální. Přinesl období následných velkých politických, společenských a hospodářských změn. Budoucnosti položil mnoho a mnoho otázek, které zůstaly nezodpovězeny až do současné doby.

„Zítřka, dne 8. května 2024 uplyne 79 let od konce druhé světové války v Evropě definitivní kapitulací Německa. Při nejhorším válečném konfliktu v dějinách lidstva přišly o život desítky milionů lidí. V posledních dubnových dnech a začátkem května roku 1945 bylo nacistické Německo na kolenou. Zničenou Evropou pochodovaly spojenecké armády, armády poražených Němců a miliony uprchlíků. Počátek května 1945 byl v českých zemích dramatický. Trvání nenáviděného protektorátu se odpočítávalo už jen na dny a hodiny. Vypuklo povstání, země byla z části osvobozena a z části ještě okupována“, připomněl dramatický konec války Antonín Synek ve svém projevu.

„Dne 5. května se připomíná Květnové povstání českého lidu v okupované Praze. Češi ale povstali i v jiných městech protektorátu, například i na blízkém Rakovníku, kde k povstání přispěl průchod Ruské osvobozené armády. Povstalecká nálada se šířila po celé zemi. Dne 4. května obdržely pošty, četnické a železniční stanice od protektorátní vlády nařízení, kterým němčina přestala být úředním jazykem. Následovalo strhávání a přepisování německých nápisů z veřejných míst, vyvěšování československých vlajek, docházelo k incidentům s Němci. Den poté povstala

i Praha. Po vypuknutí povstání Němci ztratili možnost protektorát vojensky udržet a začali ustupovat. Nechtěli se vzdát sovětské, ale americké armádě, proto se snažili dostat přes demarkační linii k západu. Po konci války 10. května přiletěla do Prahy exilová vláda a 16. května se z exilu do Prahy vrátil i prezident Edvard Beneš. Definitivně druhá světová válka ve světě skončila 2. září 1945 kapitulací Japonska“, připomněl pan Synek dále zásadní události té doby.

„Na tomto místě vzpomeňme na všechny, kteří statečně bojovali za naši svobodu, za naši vlast. Připomeňme si, jak hrůzná válka postihla celý svět, kolik lidí přišlo o život, kolik rodin bylo zničeno, kolik nevinných bylo povražděno v koncentračních táborech. Nedovolme proto současnosti válčit pro bezdůvodnou početilost mocných!“, ukončil svůj projev pan Synek.

Pietní akt byl ukončen před pomníkem obětem první a druhé světové války v Kryrech naproti kulturnímu domu s posledními tóny státní hymny.

text redakce EM, foto Laurencia Helásková

STOPY, FAKTA, TAJEMSTVÍ... A CESTA DO KRYR

ROZHOVOR A BESEDA SE STANISLAVEM MOTLEM

24. KVĚTNA 2024

„Pocházím z Podorlicka, kde po staletí žili textiláci a tam se říká, že se dá pracovat i na několika tkalcovských stavech najednou, takže já pracuji také na několika stavech najednou...“, říká pan Stanislav Motl v jednom z rozhovorů pro Český rozhlas. Do Kryr zavítal pouze na jedno páteční odpoledne nebo spíše podvečer a úvodní větu lze jen potvrdit. Toto sice krátké setkání bylo naplněno z jeho strany neskutečnou energií, elánem, čínorodostí, vědomostmi, zážitky, zkušenostmi a samozřejmě úžasným vyprávěním. Ale nejen tím. Obdivuhodná byla i jeho skromnost, pokora a naprosto nulové hvězdné manýry či chování. Novinář, publicista, cestovatel, spisovatel, historický badatel, držitel dvou celosvětových cen The AIB International Media Excellence Awards (rozhlasový Oskar) z let 2010 a 2011, kdy ji jako jediný na světě obhájil, to vše lze o panu Motlovi zjistit na internetu, přestože on sám se netají tím, že jeho práce má s internetem velmi málo společného. Své poznatky totiž nejraději zjišťuje nebo ověřuje v archivech, v terénu, rád nasává genia loci. Je autorem 28 knih a na dalších pracuje. Jeho rozhlasový pořad „Stopy, fakta, tajemství“ posloucháte s velkým zaujetím a zatajeným dechem. Vtáhne vás do děje i osobitý projev pana Motla. Nedokážete se odtrhnout od jeho filmových dokumentů, které mnohdy sám natáčí. Je neustále někomu či něčemu na stopě, kdy hledá pravdu a ve svých pátráních nedělá ukvapené závěry a soudy, protože ani lidské osudy, které popisuje, nebyly jen černobílé. Případ zkoumá někdy i desítky let, což potvrdil i v Kryrech, neboť po své besedě v našem městě prakticky bezprostředně odlétal pracovně na Sardinii, kde pokračoval na své několikaleté práci v objasňování případu Antoina de Saint – Exupéryho. Je mi opravdu velkou ctí, že ve svém diáři i přes svou pracovní vytiženost našel čas na rozhovor pro náš časopis.

Vážený pane Motle, předně jsme Vás velmi rádi uvítali v našem městě. Osobně si velmi vážím toho, že jste přijal pozvání a přijel. Dovoleté, přejdu hned k prvnímu dotazu. Byl jste vlastně důvěrným přítelem prvorepublikové herečky Lídy Baarové. Uvedl jste i to, že jste se dostal do blízkosti jiných prvorepublikových filmových hvězd, a to už ve velmi mladém věku. Jak se to přihodilo takhle mladému člověku, aby se mohl pohybovat ve společnosti filmových hvězd? A můžete uvést, které to byly?

Možná jsem tyto lidi zaujal tím, že jsem se už jako kluk o tematiku prvorepublikových herců hodně zajímal a na svůj věk jsem o tom, myslím, i dost věděl. Kromě toho, což není dáno každému, jsem uměl lidem trpělivě naslouchat. Velmi mě svými vzpomínkami obohacovali. Byla to doba, kdy o tyto lidi neměl v podstatě, až na výjimky, u nás nikdo zájem. Živé si pamatuji na to, jak jsem počátkem devadesátého roku udělal první velké interview se vzpomínanou Lídou Baarovou. A jistý můj dodnes uctívaný kolega se mě s úsměvem zeptal, zda nějaká taková stará ženská, kterou prý nikdo nezná, bude čtenáře vůbec zajímat...

Uběhlo pár let, já mezitím natočil dokument o Lidě Baarové a také, pod názvem Mraky nad Barrandovem, příběhy našich filmových hvězd v době nacistického protektorátu a v čase ortelů po roce 1945. Pak se situace obrátila a média se začala ve velkém zabývat, mimo jiné, tématem prvorepublikových filmových hvězd... Scházel jsem se nejenom s Lídou Baarovou, za kterou jsem jezdil do Salzburgu, ale například také s dámami, jakými byly například Zdena Sulanová či Hana Vítová. A rovněž s pány jako třeba Svatopluk Beneš či Raoul Schránil. Setkal jsem se také s Adinou Mandlovou, ale tehdy už byla hodně nemocná, smutná. I tak mě její vyprávění nesmírně zaujalo.

Herec Raoul Schránil, představitel gentlemanů a milovníků prvorepublikových filmů

Herečka Zdenka Sulanová, známá například z filmu Madla zpívá Evropě

Zpracováváte najednou několik případů, připravujete svůj pravidelný rozhlasový pořad, tedy je to bezpochyby časově velmi náročná práce. Věřím, že se Vám sejde spousta materiálů, které je potřeba dále zpracovat. Dokážete se oprostit od subjektivního pohledu na příběhy? Který nebo které Vás nejvíce osobně oslovily, dojaly nebo šokovaly? A dokážete třeba na takové příběhy někdy přestat myslet, na chvíli je vytěsnit nebo je uložit v paměti velmi hluboko? Jde to vůbec možné již zpracované příběhy „trochu“ zapomenout?

Pakliže se při zpracování toho či onoho příběhu necháte vést pouze svými subjektivními pocity, je to špatné. Objektivita by měla být na prvním místě. Příběhů, na které se ptáte, byla a jsou desítky. Namátkou; už jste to vlastně zmínila: Příběh záhadné smrti námi milovaného autora Malého prince Antoina de Saint-Exupéryho. Strhující okamžiky, které jsem prožil například s rybářem, který z mořského dna vylovil jeho náramek nebo s podmořským archeologem, který objevil ztracené Saint-Exupéryho letadlo. A konečně i návštěva u někdejšího pilota Luftwaffe, který autora Malého prince s největší pravděpodobností v roce 1944 sestřelil...Hodně mi dalo setkání s několika potomky bývalých vysokých pohlavářů nacistické třetí říše....Či příběh geniálního, teprve čtrnáctiletého Petra Ginze, který v ghettu Terezín tajně založil a vydával dnes už světově proslulý časopis Vedom...Dále to bylo například setkání s posledním pasažérem Titaniku, který díky mému mnohaměsíčnímu pátrání našel své československé kořeny. A mohl bych pokračovat dál. Leckdy jde i o smutné až depresivní příběhy. Nosím je v sobě také. Nesmíte si ale připustit, aby Vás tyto příběhy ovládly.

Také velmi často pracujete v archívech a z Vašeho vyprávění jsem poznala, že si na této práci i velmi zakládáte, respektive vnímáte ji jako důležitou část případu. Setkáte se tedy s mnoha materiály, hodnotíte je, vycházíte z nich, jsou pro Vás jedním ze zdrojů informací. Práce s takovými materiály vyžaduje velmi pečlivý průzkum a posudek. Jaký je Váš názor na problematiku desence správné interpretací materiálů? Setkal jste se někdy s chybnou interpretací, která dokáže případ zkreslit a zavést do bludných cest?

Protože minimálně spoléhám na internet a stále vyznávám heuristickou metodu pátrání, kterou nás na univerzitě a zejména starší novinářští praktici učili, jsem pochopitelně velmi často v archívech. Mou pracovní metodou tedy hlavně jsou – archívy, knihovny, paměť a především schopnost analýzy, což, jak v knize Digitální demence správně napsal Manfred Spitzer, počítá v člověku ničí. Ovšem i objevené dokumenty musíte podrobit kritickému zkoumání. A hlavně – nevěřit hned každému dokumentu, který objevíte. Jak nás učili latinici: De omnibus dubitandum est. Tedy – o všem nutno pochybovat. U každého dokumentu se snažím jeho obsah dále ověřovat. Způsobů na to mám několik. Heuristická metoda je sice náročná, ale odměnou Vám je, že to, co se Vám podaří vypátrat, je skutečně pravda. A k závěru této Vaší otázky: Ano, s chybnou interpretací, která dokáže případ zkreslit a zavést do bludných cest, se coby čtenář či divák setkávám dost často. Bohužel.

Zaujal mne Váš názor na metodu orální historie, kdy jste hovořil o ověření výpovědi narátora po několika letech. Setkala jsem se také s tzv. kolektivní pamětí několika nezávislých vypravěčů. Kdy Vy osobně považujete tuto metodu za skutečně dostatečně prověřenou. Tedy, kdy lze výpověď považovat za bezpochybný důkazní materiál v šetřeném případě? Už jsem to naznačil: vyprávění svědků dávné i nedávné historie, ať působí sebevěrohodněji, musím ještě dále prověřovat. Protože lidská paměť bývá leckdy ošidná. Prožil jsem i mnoho setkání s válečnými veterány. Měl jsem například kamaráda, který mi vyprávěl o bitvě u Sokolova. Několik let vzpomínal, že do přímých bojů, kvůli svému tehdejšímu zařazení, nezasáhl. Po několika letech začal hovořit o tom, jak se ocitl, coby příslušník druhé rot, přímo v boji. A ke konci života mi tvrdil, že byl vojákem první rot a osobně viděl umírat velitele Otakara Jaroše. On to ale nemyslel zle, tomu, co říkal, už opravdu věřil.

Jste velký cestovatel. Jak jste se o Vás dočetla, nebojíte se dobrodružných cest po mořích, lezení po skalách, po sopkách. Jakou zemi jste si nejvíce oblíbil a rád se tam vracíte?

Je to samozřejmě Izrael. Tu zemi miluji – navzdory tomu, co se tam dnes děje. Ale srdce mi zůstalo v Polynésii, na jistém malém ostrově, kde bych si přál dožít.

V návaznosti na předchozí otázku se Vás musím zeptat, zda máte čas na dovolenou a kde ji nejraději trávíte? Umíte někdy úplně tzv. vypnout a na práci třeba týden vůbec nemyslet?

Nedávno jsem v jednom rozhovoru řekl, že nejraději odpočívám prací...Ale vážně - samozřejmě, že vypnout, jak říkáte, dovedu docela dobře. Díky sportu, který stále aktivně provozuji. Díky svým zájmům, které často nemají s mou prací nic společného. A především díky tomu, že se mohu čas od času potkávat s několika dobrými lidmi, s nimiž mě váže dlouholeté přátelství. Přátelství stvrzené třeba při adrenalinových expedicích. Dokonale se známe, je na ně spolehnouti, jsou tu pro mě, stejně jako já pro ně. Je to dobrý pocit, který bych přál každému.

Vím, že jste byl i mnohokrát na Ukrajině. Teď vůbec nechci zmiňovat válečný konflikt, který se tam děje a už vůbec se Vás nechci ptát na hodnocení této současné situace. Má otázka směřuje k jiné Ukrajině, a to Ukrajině před válkou. Jaká byla nebo je tato země z Vašeho pohledu, tedy, jak jste ji poznal Vy sám?

Trochu, s dovolením, Vaši otázku upřesním. Oblastí, kterou, jak si myslím, opravdu dobře znám, je někdejší Podkarpatská Rus. Země Nikolaj Šuhaje loupežníka. Asi znáte další Olbrachtovu knihu – Golet v údolí. No a právě pátrání po stopách dávné židovské komunity v tomto tajemném kraji pod Karpaty mě, kromě několika dalších témat, do této země vede opakovaně. I v této tolik dramatické době. Je to úžasná, skoro až magická země. Mám ji rád už také proto, že jsem tam ještě potkával lidi, kteří mluvili česky a s nostalgií vzpomínali na dobu, kdy Podkarpatská Rus byla součástí Masarykovy Československé republiky. Mám tam několik dobrých přátel, kterým se, podle svých možností, právě v této době, snažím pomáhat.

Asi před dvěma týdny se v televizi objevil film režiséra Jiřího Stracha "Svatá" s Jiřinou Bohdalovou v hlavní roli. Reakce za tento film byly velmi rozporuplné, každopádně snímek otevřel velmi silné etické téma, a to obhajobu pravdy jednoho lži druhého. Osobně si toto vlastně vymyšlené vzpomínání dějinných událostí spojuji s metodou vzpomínek vypravěče bez následného ověření faktů. Setkal jste se někdy s takovým případem?

Několikrát. Pokud budu hovořit o tématech z oblasti historie, zatím nositele falešných příběhů jsem dříve či později odhalil. Jsem naštěstí z generace, která byla vedena ke kvalitní literatuře, ke kritickému myšlení a hlavně ke vzdělanosti – a nejenom historické. Rovněž mám v sobě stále touhu dále se vzdělávat, poznávat nepoznané. Když k rozhovoru s pamětníkem přistupujete důkladně připraveni, měli byste umět odlišit pravdu od pravdy částečné či přímo od výmyslu. Je také dobré, když v sobě máte to, čemu se říká vnímavost, intuice...Zůstávám ale nohama na zemi, nemám patent na rozum, a to, na co se ptáte, se může stát i mně. Ale věřím, že k tomu nedojde.

Vážený pane Motle, přeji Vám, aby Vás intuice a vnímavost neopouštěla a Vám zpracované příběhy nás, Vaše čtenáře, posluchače a diváky, stále tolik, dovolte mi, použiji to slovo, šokovaly a udivovaly. Zároveň přeji stále nové a nové nápady a chuť do práce. Nevím, jestli si to sám uvědomujete, ale jste velkou inspirací pro mnoho generací a určitě se nemýlím, když uvedu, že se mnoho badatelů a určitě i studentů univerzit snaží kráčet ve Vašich stopách. Váš elán a chuť do práce jsou totiž opravdu velmi nakažlivé. Jste populární pro svou práci a výsledky, kterých jste dosáhl. Velmi děkuji za návštěvu v našem městě i tento rozhovor. Vážím si ho o to více, neboť jste říkal, že rozhovory často nedáváte. Pro náš zpravodaj jste udělal výjimku a souhlasil. Věřím, že do Kryj zavítáte s další besedou a už teď se na setkání těšíme. Ať se Vám ve Vaší práci daří a šťastné návraty domů z cest.

Do Kryr přivezl Stanislav Motl besedu na téma Němci proti Hitlerovi. Po krátkém úvodu uvedl v kryrském kulturním domě svůj dokument a poté následovalo zajímavé povídání nejen na dané téma...

Po besedě nechyběla také autogramiáda knih pana Motla...

Besedy s populárním novinářem a publicistou se zúčastnilo přes šedesát kryrských i mimo kryrských posluchačů. Zaujalo je buď velmi silné, ale také stále velmi citlivé téma (zvláště pro tento region, který byl rovněž součástí Sudet), nebo přijeli za slavným

žurnalistou, aby jej viděli osobně a mohli s ním také osobně mluvit. Pan Motl se těmto rozhovorům vůbec nebránil. Ba naopak. S každým velmi rád promluvil. Hovořilo se o jeho knihách, dokumentech a dalších různorodých tématech. Některá z nich jsou v zadání bakalářských či diplomových prací, proto i tyto debaty byly předmětem kryrského povídání. Pan Motl, jak sám prozradil, na některých českých univerzitách svého času přednášel. Vedl a oponoval také některé diplomové a bakalářské práce. Rád v nich doporučoval svou pracovní metodu, kterou jeho studenti nazývali výstižně tzv. Motlova metoda. Ta spočívala hlavně v terénní práci, práci v archívech a vlastní logické konstrukci bádánych záležitostí. Nezakládala se v žádném případě na „googlení“ na internetu, což je trendem současného světa.

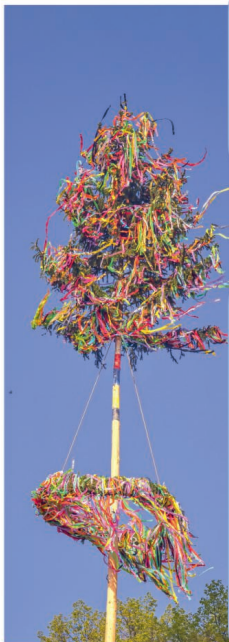
Beseda končila ve večerních hodinách jako velmi příjemně společně strávený čas.

Rozhovor poskytl Stanislav Motl, za redakci KR se ptala Emilie Mazourová, foto Laurencia Helásková

SVÁTEK DOBRÉ NÁLADY ZAHAJOVALY SNĚHÁNKY

30.4. A 1.5.2024

JIŽ 23. ROČNÍK SVÁTKU DOBRÉ NÁLADY SI PŘIPOMNĚLO A TRADIČNĚ OSLAVILO NAŠE MĚSTO. POČASÍ SE JEŠTĚ TÝDEN PŘED SLAVNOSTMI, KTERÉ LETOS ZPŘÍJEMNILY ÚTERÝ A HLAVNĚ STŘEDU, NEVVYJÉLO VŮBEC NIJAK PŘÍZNIVĚ. POKULHÁVALO ZA MRAZIVÝMI DNY, KTERÉ DEVASTOVALY NAŠE ZAHRÁDKY V DRUHÉ PŮLI DUBNA, ALE NAKONEC NEJOBLÍBENĚJŠÍ A NEJZNÁMĚJŠÍ KRYRSKÉ SLAVNOSTI VYVEDLO DO KRÁSNÝCH LETNÍCH TEPLOT S NEBEM BEZ MRÁČKŮ, KTERÉ MNOŽÍ Z ÚČASTNĚNÝCH MOHLI OKUSIT NA VLASTNÍ SPÁLENÉ KŮŽI. OBLIBA TOHOTO SVÁTKU BYLA POTVRZENA HOJNOU ÚČASTÍ VEŘEJNOSTI. DĚNÍ V MĚSTEČKU SLEDOVALO URČITĚ VÍCE NEŽ DVA TISÍCE NÁVŠTĚVNÍKŮ, COŽ NENÍ VŮBEC PŘEHNANÉ ČÍSLO. KRYRSKÉ PRVOMÁJOVÉ OSLAVY JSOU ZA TA LÉTA VELMI OBLÍBENÉ, MNOŽÍ NA NĚ RÁDI VZPOMÍNÁJÍ, PŘIJEDOU SE POBAVIT, JAK JINAK NEŽ S DOBROU NÁLADOU A ZÁROVEŇ SE TĚŠÍ NA DALŠÍ NOVÉ A NOVÉ ROČNÍKY...

Celý poslední dubnový den to v ulicích města žilo – vrcholily přípravy, stavěla se májka, připravoval se táborák, ladily se poslední detaily tak, aby se i tento ročník slavností podařil. Lunapark s pouťovými atrakcemi nemohl chybět. Tradičně sídlil na parkovišti „Za nákupákem“ a adrenalinem nadupaná zábava jela naplno.

Vůně cukrové vaty, hudba na maximum, plno trefek ke koupi v maringotkách, štěstíčka, střelnice a jiné lapače peněz, bez kterých to na pouti jednoduše nejde. Pro někoho moc, pro někoho málo, ale někdo tuto zábavu zkrátka miluje. Kryrská pouť není zábavní park typu Matějská či Prater, co do velikosti, ale pár atrakcí sem přece jen zavítá. Ruku na srdce, bez světských by to zkrátka nebylo ono.

Když týden před slavností dorazí kolotoče do města, vzpomenu si vždy na školní léta a spolužáka od kolotočů, který s námi na chvíli usedl do lavic. Vlastně jsme mu tehdy všichni záviděli – tu volnost

a možnost chodit do školy jen na chvíli a pokaždé v jiném městě. Už tehdy to většinou byly životem protřelé děti, které věděly, že kolotoč jednou zdědí po rodičích, v této rodové tradici budou pokračovat a samy jej jednou předají další generaci. Škola a klasické školní vzdělání určitě nebyla prioritou jejich života, školou jim byly životní zkušenosti jejich početných rodin.

Kolem 16.00 hodiny odpolední se od kulturního domu na svůj obnovený průvod městem vydaly asi tři desítky malých a velkých čarodějnic. K celé akci se připojila zdejší školní družina při základní škole pod vedením vychovatelek a další veřejnost. Děti měly čarodějnický rej i v odpoledním programu družiny a některé z nich spolu se svými rodiči vyrazily i do průvodu, neboť není vůbec nutné připomínat, že se ten den otevřela Filipjakubská noc spojená s magickými úkony a rituály, a tak bylo nutné si svou čarodějnickou show jednou za rok pořádně užít.

Asi hodinový průvod prošel Komenskou, Příčnou a Hlavní ulicí a neopomněl se zastavit i ve zdejší domově pro seniory, kde potěšil jeho obyvatele. Ti neváhali a zašli do kola na taneček s vyparáděnými krasavicemi s bradavicí na nose. Poté už průvod došel na náměstí, kde už byla zábava v plném proudu.

Na jevišti se pro všechny chystalo malé překvapení. Do města zavítala herečka, moderátorka a „rosnička“ známá hlavně z televize Nova, Michaela Dolinová. Do Kryr přivezla svůj program „Sněhánky“ a v hodinové show bavila nejen děti, ale nakonec i dospělé. Z jeviště se stalo zábavné meteorocentrum, které ukázalo možné nešvary počasí, ale také provedlo malé i velké diváky zajímavým světem meteorologie a předpovědi počasí. Ve velmi zábavné relaci herečka dětem ukázala například, jak se dá z dnešní oblohy poznat zítřejší počasí, co je vlastně fén, jak vypadá tornádo a také došlo na osvěžení známých i neznámých pranostik. Míša se předvedla i jako výborná zpěvačka, když svůj výstup osvěžila skvěle odzpívanými hity. Děti také zapojila do mnohých soutěží na jevišti, což se velmi líbilo. Její pořad se v Kryrech více, než vydařil. Plánovanému překvapení zejména pro děti nakonec neodolal žádný z přítomných diváků.

Další vystoupení uvedl moderátor slavností Karel Fiala velmi srdečně - v Kryrech vystoupilo duo Šárka a Vlasta z jeho domovských Podbořan. Ti zahráli popové melodie, připomněli slavné hity, hráli celý podvečer a mnozí si s nimi velmi rádi zazpívali.

Svátek se pozvolna halil do tmy, ale na všechny přítomné čekala ještě spousta zábavy a výborná hudební produkce. Nechyběl táborák, buřty, pivo, alko i nealko, dobré jídlo – své si zkrátka našel každý, kdo chtěl.

Poslední dubnový večer letošního roku v Kryrech završilo vystoupení bandy, která též slavila stejné výročí jako náš již 23. ročník. Na hudební scéně se pohybuje Třísestrovská revival banda totiž stejnou dobu. Kolikrát zahrála v Kryrech spočítáno možná nemáme, ale že i tento večer zahrála skvěle, o tom nemůže být pochyb. Hity Lou Fanánka jely naplno, fanoušci byli nadšení, neskutečná energie se linula padající noci v ústřety. Spát se nechtělo jít nikomu, své čáry máry dokouzila kapela před půlnocí.

A už tu byl první máj. A opět tu byla ta zvláštní atmosféra nejpůsobnějšího měsíce v roce. Měsíce, který se halí do různých poupat, do pestrobarevných květů, do svěžího listoví jemně zelené barvy. Neodmyslitelný měsíc lásky pro téměř všechnu českou populaci, která v žádném případě nepřesedlala na únorový Valentýn, a zaryté si trvá na svém prvním máji, čase lásky nejen podle básníka. Ale tato česká umanutost je vlastně velmi pěkná a obdivuhodná. V tomto jsme vsutku zajedno! Ten letošní první máj nás ale přece jen ošidil. Nedávný mráz spálil mnoho z kvetoucích krásy, na kterou jsme v tuto dobu zvyklí. Bylo to zvláštní, ale najit kvetoucí třešně či jinou rozkvetlou haluzi byl nadlidský úkon, ale i tak otevřel první máj náruč jara a letitá tradice všech zamilovaných a milovaných určitě neminula ani naše město.

A nyní už květnová slavnost vstupovala do nového dne, který otevřela rakovnická kapela Lidová hudba Fešáci. Jejich vystoupení bralo dech snad všem věkovým kategoriím, které v dopoledních hodinách na slavnosti zavítaly. Hudebníci hráli neskutečně a i proto vůbec nebylo těžké zapojit se k bezchybně odehraným lidovkám a zpívat s nimi nebo jen poslouchat krásnou dechovou hudbu.

Ale to v dopoledních hodinách nebylo všechno. Mnozí možná již čekali, až přesně poledne pustí spojkou a přidá plyn především motorizovanému průvodu městem. Ten určitě nemohl chybět, ale než dostal zelenou svému startu, před jevištěm se chystala ještě dvě vystoupení. Kdo si je nenechal ujít, určitě nelitoval. Naopak.

„Nedávno tyto dívky přivezly zlatou medaili z celorepublikové taneční soutěže „O pohár primátora města Děčín“. Pod vedením Ireny Uldrichové zde předvedly sestavu *Classik Hit* a tuto vítěznou sestavu předvedou i zde v Kryrech, máte se na co těšit“, takto uvedl vystoupení kryrských mažoretek moderátor svátku Karel Fiala.

První tóny Smetanovy symfonické básně *Vltava* s volným přechodem k Čajkovskému klavírnímu koncertu B moll a konečnými tóny Beethovenovy skladby, jen podtrhly krásnou synchronizací ladného a zkoordinovaného pohybu pochodujících mažoretek. V tu chvíli se nikdo nemohl divit, že toto pochodové defilé s ukázkami twirlingu (točení hůlkou) bylo oceněno zlatem.

A to ještě děvčata stačila v Kryrech předvést i sestavu s pompony.

Nezbývá než popřát celému seskupení plno dalších úspěchů, gratulovat jim k vítězství a poděkovat za skvělou reprezentaci našeho města.

VYSTOUPENÍ KARATE JUSTU KRYRY VE STYLU JAMESE BONDA

007

Ani letos na 1. máje nechybělo vystoupení členů klubu Karate Jutsu Kryry, kterého se zúčastnilo více než dvacet karatistů různého věku a úrovně pod vedením Martina Ausbuhera a Luboše Prágera. Tato akce, známá jako Svátek dobré nálady, přilákala mnoho diváků a nabídla jim nezapomenutelný zážitek.

Vystoupení bylo rozděleno do několika sekcí, které se skládaly z ukázek karate a sebeobran. To vše bylo podbarveno zajímavou hudbou a doplněno odborným komentářem jednoho z trenérů. Zahájení patřilo ukázkám základních technik a kata. Poté následoval průřez toho, čím se klub reprezentoval na mistrovství ČR 2023 v JIU-JITSU & SEBEOBRANY v Benešově. Tyto ukázky zahrnovaly složitější techniky sebeobran, které divákům přiblížily praktické využití karate v reálných situacích. Závěr vystoupení patřil ukázce EMBU, která byla účelně upravena pro letošní maturitní ples gymnázia v Podbořanech a doplnila tím jeho agentský námět. Tato část byla obzvláště působivá díky synchronizaci a dynamice předvedených technik.

Letošní inovace a rozmanité ukázky přidaly nové dimenze k již tradičnímu vystoupení, což dokazuje, že Karate Jutsu Kryry neustále roste a přináší nové prvky do svých vystoupení. Byl to úžasný zážitek vidět mladé karatisty, jak se neustále zlepšují a ukazují své dovednosti i před tak velkým publikem. Trenéři jsou patřičně hrdí na každého člena svého klubu.

Co je to EMBU?

EMBU je japonský termín, který se používá pro veřejné vystoupení nebo ukázkou bojových umění, které je předem nacvičeno a choreografováno, aby ukázalo různé techniky, které mohou zahrnovat údery, kopy, bloky, páky a úhyby a často se používají i zbraně. Dva nebo více cvičenců předvádějí formální sekvence útočných a obranných technik. EMBU je dynamické a energické, často zahrnující rychlé a silné pohyby. Cvičenci musí předvést své techniky v přesné synchronizaci, což vyžaduje vysokou úroveň dovedností a spolupráce.

text Bc. Kateřina Ausbuherová

Průvod letošního ročníku vedla skupina bubeníků, která k nám do Kryr přivezla atmosféru brazilského Ria de Janeiro, tedy vlastně „jen“ rytmy pravého brazilského karnevalu. Slovo jen patří do uvozovek, protože bez nadsázky toto seskupení na startu vykouzilo pozitivní náladu celému průvodu. Sedm perkusistů a bubeníků nechalo rozeznít své hudební nástroje, jenž udávaly rytmus procházejícím účastníkům. Divákům pak kouzlili úsměv na tváři a mnohým z nich i pořádnou husí kůži. K dokonalosti patřily už jen dvě krásné latinskoamerické tanečnice a za nimi v rytmu samby pochodoval zdejší Sportklub, mažoretky, májovnicki, plyšové postavičky Mickey a Minnie a fotbalisti sportovního klubu Havran Kryr. Motorizovaný průvod vedli hasiči našeho města i přespolní, zemědělská technika dob minulých i současných - jako například traktor Zetor 50 Super pana Antonína Synka. Nesměly chybět osobní automobily značek Trabant, Škoda, Wartburg, Lada nebo také Žiguli, a to i ve žlutobílém provedení bývalé VB. Do kryrského průvodu se zařadil i krásný veterán Peugeot 301 tmavé barvy a vojenský UAZ. Projela se zde i výborně vybavená a zachovalá Tatra 613 - 3 s velmi zajímavou historií, kdy svého času sloužila i Federálnímu ministerstvu zahraničních věcí nebo československé ambasádě v Moskvě. Průvodem projely také sanitky firmy Hurt i Korecký a technika firmy Stamat Vrána ze sousedních

Černčic. Součástí přehlídky byly i motorky, a to jak současně majiteli vymazlené dvoukolové krásavice a čtyřkolky, tak z veteránské techniky – Jawy a Babety, ale i nádherný Wanderer 1939, německý předchůdce československé značky Jawa. Nechyběly motokrosové motorky i mopedy Stadion, které se svého času vyráběly v Rakovníku. Projela i motorka Simson. Přehlídku uzavíraly kamiony firmy Horáček a vozový park Šilhánků.

Průvod s téměř pravým brazilským sluncem nad hlavou dopochodoval k radnici, kde na jevišti před ní pokračovala ve své rozjeté show Tam Tam Batucada a Vibrasil Samba show, tedy bubeníci s lachými tanečnicemi. Hodinové umělecké představení možná popustilo i uzdu spontánnosti přihlížejícím, leckomu tancovaly boky samy, protože odolát této žhavé sambě či rumbě jednoduše nešlo. Vystoupení bubeníků přineslo nejen taneční rytmy, ale i spoustu energie a pozitivní náladu, která slavnosti do svého konce již neopustila.

A ta doprovázela i další vystoupení pánu ze skupení Veselá trojka. Heligonka, akordeón a klávesy letitých kamarádů, i když už v důchodovém věku, jak se sami označují, našla své posluchače i v Kryrech.

Tady nehráli poprvé, obecenstvo je zná i z televize Šlágr dávající prostor podobným kapelám a právě tento žánr v Kryrech na slavnosti prvního máje nesmí chybět. Zejména letitější kryřští a samozřejmě i hosté z jiných koutů republiky se velmi bavili u písni a srdcovek zpívaných převážně kapelníkem Pavlem Krškou jako „Kamarád“, „Když večer usínám“ nebo „Proč se holka lásce bráníš“ a mnohých dalších.

Nazvučeno bylo velmi rychle. Židle, kytara a písničkář Jindra Kejak z Chomutovska. Tak bylo zahájeno další vystoupení, a to vystoupení výborného muzikanta a zpěváka s autorskou tvorbou, který si zahrál také s kapelami Nerez nebo Fleret.

Vzal kytaru, hrál, zpíval a v písničkových pauzách vyprávěl vtipné a trapně komické životní zkušenosti a zážitky. Ale nejen ty. Kryry měly možnost slyšet i nádhernou a dojemnou ukolébavku s názvem „Uspávanka“. „Když to zvládnul Eric Clapton, zvládnú to i já“ uvedl tuto píseň Jindra a ve svém veřejném vyznání pokračoval „I jemu umřel syn, stejně jako mně a přesto dokázal dál zpívat, protože život tě může srazit, život tě může donutit pokleknout, život tě může zlomit tvé srdce...“. I takto dojemná chvíle plná slz, sdílené bolesti, ale i podpory od kryrského obecenstva se nesla u tónů písně, kterou Jindra složil právě pro svého syna. Beze slov zůstávají životní tragédie, které nikdy nepřebolí a z lidského života už nikdy neodejdou...

Hodinové vystoupení výtečného písničkáře sklídilo obrovský aplaus. Jindra se loučil s humorem na rtu a vlastně i uvedl hlavní hvězdu letošního ročníku svátku dobré nálady, zpěvačku Leonu Machálkovou.

Ta do Kryr došla bez kapely, což mnohé zprvu zaskočilo. Ale i tak bylo její vystoupení třešničkou na dortu. Zpěvačka, až sama nechťela uvěřit, že je na oslavách hlavní hvězdou. Po vlažnějším začátku představení jak ze strany Leony, tak ze strany publika, to byl nakonec velmi krásný koncert.

Zlom nastal (alespoň podle mne) po vzkazu do nebes paní Věře Špinarové a písni „Bílá Jawa 250“. *„Tuto píseň miluji od dětství a věnuji ji vám, kryrskému publiku, ale také mé skvělé kolegyni, paní Věře Špinarové“*, uvedla tento hit s pohledem k nebesům Leona a nutno dodat, že píseň zazpívala bez jediné chybičky. Upřímná úcta ke skvělé zpěvačce, ale také pokora a ocenění jejich bezkonkurenčních pěveckých výkonů, byla vyjádřena úžasným zpěvem Leony.

„Víte, když jsem jela sem k vám do Kryry...nebo vlastně, ať jsem původně učitelkou českého jazyka, vůbec nevím, jak název vašeho města skloňovat...“, přiznala zpěvačka s úsměvem v průběhu koncertu, a to už rozesmáté kryské publikum, které nezapomnělo název města správně vyskloňovat, zpívalo další interpretované hity spolu s ní. Aby ne, když zněla populární Abba, Tina Turner nebo obrovský hit Karla Svobody „Lásko má, já stůňu“. Dojemná, ale i oboustranně srdečná byla poslední píseň Leony, ale i celých slavností s názvem „Hallelujah“. Kryští zpívali spolu s ní a loudavý rytmus písně Leonarda Cohena uzavíral dvoudenní povedené slavnosti.

Nezbývá než poděkovat všem organizátorům, městu a všem jeho zaměstnancům, kteří odvádí na každé podobné akci města podstatný kus práce. Dále všem sponzorům, podporovatelům a nadšencům, kteří vždy sázejí na úspěch. V neposlední řadě všem, kteří kryský svátek pravidelně či nepravidelně navštěvují a baví je čarodějnický rej a první máj trávit právě v našem městě, a to s dobrou zábavou a náladou!

Foto Laurencia Helášková, redakce EM, text redakce EM

Zřejmě by se našlo jen málo vesniček, kde se 30. dubna nepořádá dobře známé pálení čarodějnic. Ani Stebno není výjimkou. I když vlastně tak trochu ano. Vzhledem k tomu, že ve vsi je spousta chatařů a chalupářů s dětmi, kteří dojíždí jen na víkendy a přijet uprostřed týdne pro mnohé z nich není možné, vybočili jsme tak trochu z řady a rozhodli se uspořádat čarodějnický rej a stavění májky již o pár dnů dříve. Na nejbližší sobotu připadlo datum 27. dubna, a tak se tento den v 16. 00 sešel u rybníka ve Stebně houf šeredných stvoření s křivými nosy, velkými bradavicemi na tvářích, rozcuchanými vlasy a s košťaty v rukách. Navíc ještě všichni přítomní dostali na krk slepičí pařát jako symbol čarodějné moci.

Po hromadném focení se dal průvod do pohybu a za doprovodu veselé hudby procházel vesnicí až k prostranství u altánu, kde se kromě připravené hranice tyčila také krásně nazdobená májka. Ale nejen to.

Na všechny čarodějnice a čaroděje už čekaly zálučné úkoly, jako třeba skok do čarodějnické chýše, nebo hod pařátem do kotle.

Po jejich splnění následovalo velké čarování, při němž si děti samy vykouzlily sladké odměny a také čarodějnické vysvědčení.

Zlatým hřebem zábavného odpoledne se samozřejmě stala velká vatra, na níž byla upálena dětmi vyrobená čarodějnice.

Čarodějnické odpoledne bylo plné zábavy a soutěží, které si užívaly nejen malé i velké čarodějnice.

Upálenou slámovou dívoženku vyrobily děti samy. Organizaci celé akce zajišťoval Osadní výbor Stebno a Okrašlovací spolek Stebno 2020.

Poté následovala volná zábava. Kdo přišel, mohl si nejen dopřát dobroty z připraveného občerstvení, ale měl i možnost předvést své taneční umění.

A s radostí musím podotknout, že se opravdu nejen jedlo a pilo, ale také tančilo. Celý den byl navíc korunován krásným - a po dlouhé době velmi teplým počasím. Co k tomu dodat. Letošní stebenský čarodějnický rej prostě vyšel na jedničku.

text, foto Blanka Kubíková, foto Laurencia Helásková

NA CESTĚ ČASEM s PhDr. Danou Stolzovou z České archeologické společnosti Praha

11.4.2024

Ve čtvrtek 11. dubna 2024 v odpoledních hodinách přivítalo naše město v nově zrekonstruovaných prostorách zasedací místnosti kryského městského úřadu vedoucí archeoložku České archeologické společnosti Praha PhDr. Danu Stolzovou, která k nám přivezla poutavé vyprávění o archeologických nálezech pod budoucí dálnici D6 nacházející se v naší blízkosti na úseku obcí Hořovičky, Kolečov a Hořesedly. Beseda zaujala asi čtyřicet kryských posluchačů a nutno dodat, že přednášející v Kryrech představila svou práci velmi zajímavou a poutavou formou s názornými ukázkami v pěkně zpracované prezentaci.

„V roce 2022 naše společnost pokračovala v záchranném archeologickém výzkumu na trase dálnice D6 od Nového Dvora po křižovatku se silnicí 27 (Plzeň – Most). Stavba o délce 14,4 km přinesla mnoho zajímavých poznatků. Mezi jinými podpořila i teorii osídlování Rakovnicka prvními zemědělci přes Podbořansko z oblasti Poohří“, zahájila svou přednášku paní doktorka. „Nejvíce nálezu pochází právě z období neolitu, tedy mladší doby kamenné – kultury s lineární keramikou (5600-4900 př. n. l.) a kultury s vypíchanou keramikou (4900-4300 př. n. l.). Neolitické osídlení máme na všech zkoumaných lokalitách“, doplnila svůj úvod PhDr. Stolzová.

Dálniční úsek byl pro přehlednost rozdělen na menší části: Novodvorský potok, Rozkoš, Děkov – Nová Ves, Hořovičky I, Hořovičky II, Hořovičky III, Hořovičky IV, Kolečov I, Kolečov III a Bukov. Na lokalitě Rozkoš (katastr Kněževes) a Děkov nebyly kromě pozůstatků kulových jam po chmelnicích zachyceny žádné archeologické situace. Pozornost se tedy soustředila na ostatní lokality s pozitivními objevy: Novodvorský potok u Chrástčan, nejbohatší lokalitu Hořovičky, na Kolečov a Bukov. Celkem jsme zdokumentovali přes 3899

objektů, z nichž jsme získali 5 556 kg hmotných nálezů. „Prozatím jsou uloženy v rakovnickém muzeu, v krabicích od banánů a jejich váha by vydala za dospělého afrického slona. Kovové artefakty byly odeslány na konzervaci do muzea v Plzni. V budoucnu budou vystaveny právě v Muzeu T. G. M. Rakovník“, doplnila dále PhDr. Stolzová.

Kromě neolitu archeologové prozkoumali i objekty z období eneolitu, starší a mladší doby bronzové i germánského osídlení doby římské a stěhování národů.

„Zapomenout nesmíme ani na naše první historicky doložené etnikum – Kelty, které nám v Kolečově zanechalo pozemnictví s nálezem pěkné bronzové spony z časného latěnu (450-380 př. n. l.) a několik zlomků modrých skleněných náramků“, doplnila dále svůj výklad PhDr. Stolzová. Na slova archeoložky lze jen navázat, neboť působení tohoto zvláštního a svérázného etnika se potvrdilo i nálezy v Kryrech samotných, na vrchu Rubínu i v Mlýnské ulici v Podbořanech a samozřejmě unikátním nálezem objeveným v roce 2015 u Stebna v lokalitě Nouze nad pravým břehem Podvineckého potoka – Stebenský poklad.

Keltové (Galové, Bójové) - svérázné etnikum, které v našich krajích zanechalo výraznou stopu

Tito bojovníci z doby železné (typické označení Galové, v Čechách, ale i např. na severu Itálie kmen Bójů) zde zanechali svou výraznou stopu více, než si myslíme. Byli to právě Keltové, kteří začali po vzoru středomořských civilizací používat rychle rotující hrnčířský kruh, který byl u nás po jejich odchodu na čas zapomenut. Běžné byly výrobky kovářské dílny jako nože, vrtáky, kladívka, dláta, pilky, kleště a hřebíky, ovčácké pérové nůžky i dekorativní opaskové kroužky, spony či náramky nebo kované rýče či radlice oradla. Byli to i výborní zemědělci a chovatelé – s nimi u nás zdomácněly husy a slepice. Podobné máme i některé svátky jako např. Beltain (tedy oslava plodnosti na přelomu dubna a května) a podobnost s naším svátkem čarodějnic a oslavou máje. Dále Lughnasad související se sklizní obilí, tedy naše dožínky a Samhain na konci října a počátku listopadu, současně dušičky. Keltové také začali razit první mince – zlaté statéry a stříbrné quináry a jejich menší nominální hodnoty – třetinky, osminky a čtyřladvacetinky.

Právě u nám nejbližšího Kolečova bylo získáno 2 382 náleзовých jednotek (sáčků), které obsahují keramické zlomky, zvířecí kosti, kamenné nástroje a šperky a kovové artefakty. Byly zde potvrzeny kultury mladého eneolitu (kultura se šňůrovou keramikou a kultura zvoncových pohárů), únětická

kultura odpovídající starší době bronzové, knovízská kultura a její štitarský stupeň zapadající do mladší a pozdní doby bronzové. Dále kultura halštatská (bylanská) starší doby železné a časná laténská kultura – tedy doba Keltů.

Prozkoumáno zde bylo 855 objektů především kulové, zásobní a stavební jámy, polozemnice, pece a dlouhé neolitické domy. Překvapivý byl jeden z hrobů: „Byl trochu tajemný – ukrýval v sobě kostru dospělého muže ve stáří 24-30 let, vysokého cca 172 cm, který byl nalezen v netradiční poloze na břiše s rukama zklíženými na prsou – jako by je měl svázané. Zdálo se, že v hrobě nebudou žádné milodary. Teprve při odebrání skeletu bylo pod předloktím nalezeno 5 ks pazourkových nástrojů z toho dvě trapézové šipky a dvě čepele“, uvedla zdejší nálezy vedoucí výzkumu.

„Z mnohých nálezů zde byl objeven ne příliš typický kostěný knoflík se dvěma dírkami z mladší doby bronzové, kostěná šipka, jantarový korálek, zlomek bronzového srpů, bronzová jehlice na spinání šatů, parohový sekeromlat či mlado-eneolitická bulava“, upozornila posluchače na zajímavé objevy archeoložka.

Opravdové žně pro archeology ale nastaly v lokalitě Hořovičky. Kromě nalezených pozůstatků osídlení z období neolitu (lineární i vypíchaná keramika, ale také dva dětské hroby), eneolitu (jordanovská kultura), starší doby bronzové (tři dlouhé domy) a halštatské kultury (dvorec s kůlovou stavbou a polozemnicí), zde bylo potvrzeno i germánské osídlení z doby římské a z období stěhování národů (tedy 350 – 550 n. l.). Z poslední jmenovaného pochází krásný zdobený parohový skládaný hřebec.

Nejunikátnější nález
- keramická pec

Ukázka nalezené keramiky z polykulturní lokality

Všemu dominoval hlavně rozsáhlý výrobní okrsek starší doby římské, který čítal přibližně 40 pecí na výrobu železa. Jak už to bývá, ve chvílích, kdy spěcháte a celý průzkum se již pomalu uzavírá, narazíte na naprostý unikát, který nemá ve středoevropském prostoru obdoby. Je jím zvláštní keramická pec“, uvedla

nejvýznamnější nález archeoložka PhDr. Stolzová. Její výjimečnost spočívá v tom, že do pecního prostoru vedou dva protilehlé horkovzdušné kandy dlouhé kolem 2 m, které byly ražené do spraše, a musel je tedy hloubit hodně malý a štíhlý člověk. Podobné pece, např. z Klecan nebo Trávníků na Slovensku, měly topný kanál jen jeden. Uvnitř pece se tak mohlo lehce dosáhnout teploty až 1200 °C. Pokud by sloužila pro výrobu keramiky, byl by to opravdu velmi kvalitní výpal“, doplnila PhDr. Stolzová.

Na obchvat Hořoviček, který se v současnosti staví, naváže úsek jesenické křižovatky. Dálnice D6 povede jižně od Bilence, kde velkým mostem překlene Bilenecký potok. V plánu je i most přes údolí Podvineckého potoka v blízkosti Černčic, který již počítá s plánovanou přehradou u Kry. Dálnice bude pokračovat jižně od Ležek až na okraj Lubence, kde naváže na již postavený obchvat. Bilence, Černčice, Malměřice a Ležky jsou další vytipované oblasti pro průzkum archeologů.

Město Kryry velmi děkuje PhDr. Daně Stolzové, která velmi ochotně odprezentovala svou přednášku k dosavadním nálezům a už nyní se velmi těšíme na další setkání v Kryrech s novými nálezy z plánovaných lokalit našeho regionu.

Foto Laurencia Helásková, archiv ČSA,
text PhDr. Dana Stolzová, redakce EM

**Velká novina,
přiletěla bublina!
Podívejte děti, jak
bublina letíiiiiiiii!**

**duben - červen
2024**

Milí čtenáři, kdo z vás by neměl rád výlet? Asi všichni a stejné to máme i my, v naší mateřské škole. Ne každý výlet musí být za branou školky, některý může být na naší zahradě, nebo ve třídě, stačí si představit, kam to bude, pak už jen zavřít oči a letět,.....letět třeba v barevné bublině z bublifuku, jen tak se vznášet a nechat se unášet vzduchem. Některá bublinka nás odnese jen kousíček od domova, některou odváne vítr pěkně vysoko a pěkně daleko a to se pak dějí věci!

Tak pozor, zavřít oči a letíme!

Digitální technologie v MŠ, jak na to?

**Obrázky z našeho
putování**

**Výlet do Země poznání,
nových poznatků, objevů
a světa vědění.**

**Police, pomáhá a chrání
děkujeme pane Duchoni!**

**Výlet do Země
zábavy, cestování
(výlety)**

Máme rádi zvířátka - Lvičata na farmě u Křivá

Recyklohraní,
výlet Motýlků
do Otevřeného mlýna v Kačicích

Jaké je to v jurtě?

Na výletě Broučků!

Výlet do Země dětí
(Den dětí džungle)

Olympiáda Lvičat
ve Mlýně Kačici

Barunka a Evelinka
kamarádky na celý život!

Výlet do Země
kamarádů

(Máme rádi
společné hry,
máme se rádi, jsme
kamarádi)

Hurá na hřiště s SK Havranem!

REDMI NOTE 12 PRO 5G

15.5.2024 10:31

V džungli s našimi rodiči, prima!

Foto: Martin Krulich

Prima den dětí! Tati, drž to pořádně!!!

Foto: Martin Krulich

Pozvání od našich kamarádů do školní jídelny:
tak takto to bude chutnat v první třídě?
Super, to bereme:)

Den Země u Motýlků!

U Broučků se čarovalo!

Výlet do Země, kde
srdíčka pomáhají
(Srdíčko pro Kamilku)

Tam kde srdíčka pomáhají!
Pro naši Kamilku,
děkujeme rodičům a dětem!

Tady může náš výlet v bublinkách
končit, pomalu otvíráme oči
a přistáváme.

Za chvíli bude svačina a pak, pak
přijdou maminky a půjdeme
domů.

A už se moc těšíme na konec
roku, Lvičata se budou loučit
se školkou, pak je čeká spání přes
noc – kouzelná noc s bobříkem
odvahy. A nás čekají prázdniny,
zase dobrodružství, tak hurá
na prázdniny!

Ahoj, jmenuji se Kamilka 🌈

Chtěla bych poprosit lidi s dobrým srdcem o finanční

pomoc. Díky mojí mamince jezdím pravidelně cvičit

na neurorehabilitační kliniky do Prahy a na

Slovensko, k tomu mám další terapie, které

mi velice pomáhají v rozvoji. (škola papání, ergoterapie, plavání,
hiporehabilitace) Také potřebuji vozíček.

Doufám, že jednoho dne začnu chodit a mluvit.

To by si přáli všichni co mě znají. ❤️

transparentní účet veden nadací Český mozek:

111003319/5500

Raiffeisenbank

Vám všem milí čtenáři přejeme krásné léto plné výletů odpočinku a šťastných chvil s těmi, které máte rádi.

Za celou Mateřskou školu v Kryvch
Věra Melicharová

ZÁPIS BUDOUCÍCH PRVNÁČKŮ DO PRVNÍCH TŘÍD ŠKOLY V KRYVECH SE STAL UDÁLOSTÍ PLNOU RADOSTI A ZÁBAVY

Dne 3. dubna 2024 se tato významná událost odehrála za účasti školy, žáků a jejich rodičů. Přípravy na příchod nových žáků byly pečlivě promyšlené.

Osmý ročník se postaral o originální program, kterým bylo šmoulí putování. Tato interaktivní trasa obsahovala sedm stanovišť, kde se budoucí prvňáčci setkávali s různými úkoly. Šmoulové, jako průvodci této cesty, udělovali budoucím žákům razítka do jejich žákovského průkazu za každý splněný úkol. Když přišli do školy, byli vítáni Taťkou Šmoulou a Azraelem, kde si budoucí žáci vybrali své první žákovské průkazy, které pro ně připravili žáci z 5. ročníku. Tyto průkazy byly klíčem k účasti v šmoulím putování a plnění úkolů. Od zavazování tkaniček po přiřazování barev k různým předmětům, úkoly byly nejen zábavné, ale také učily důležité

dovednosti. Šmoulí putování vrcholilo v knihovně, kde měli žáci možnost pod dohledem Šmoulínek nakreslit svůj vlastní obrázek, který následně předložili při samotném zápisu.

Zápis probíhal ve dvou třídách, kde na budoucí žáky čekalo příjemné překvapení v podobě drobných dárečků.

Celkem se do prvních tříd přihlásilo 24 nadšených a připravených žáků, kteří tak zahájili svou vzdělávací cestu s nadějí a radostí. Tato událost nejen posílila komunitní pouta ve škole, ale také ukázala důležitost zábavného a interaktivního přístupu k vzdělávání od samého počátku.

Text, foto Mgr. Miroslava Duškové

POZDRAV Z LYŽAŘSKÉHO KURZU...

...OHLÉDNUTÍ ZA ZIMOU

26. ÚNORA - 1. BŘEZNA 2024

V týdnu od 26. února do 1. března 2024 vyrazila naše škola na lyžařský kurz do Skiareálu Klínovec. Kurzu se zúčastnilo 28 žáků ze 7., 8. a 9. ročníku.

Již tradičně jsme byli ubytováni ve Sporthotelu Můstek, kde jsme byli opět moc spokojeni. Každý den nás skibus dovezl do areálu, kde nám ve výuce pomáhali 2 instruktoři.

Počasí nám letos moc nepřálo, celý týden jsme měli mlhu a sníh také nebyl úplně optimální. Začátky lyžování byly pro některé žáky velmi krušné, ale nakonec se lyžovat naučili všichni.

Doufáme, že si všichni lyžařský kurz užili a lyžování si budou užívat i v dalších letech.

text, foto učitelé Mgr. Lenka Svidová a Mgr. Marek Břečka

HODNOCENÍ ŽÁKŮ

Tento lyžařský kurz jsme si všichni moc užili. I když nám počasí moc nepřálo, bylo to super. Měli jsme dobré instruktory, kteří nás naučili nové věci. Po sjezdovkách se nám velmi pěkně jezdilo. Ubytování bylo dobré, jídlo nám většinou chutnalo. Na hotelu jsme se nenudili, protože pan učitel Michl vymýšlel zábavné hry. Užili jsme si hodně legrace a přivezli si spoustu pěkných zážitků. Už se těšíme na příští rok.

SPOKOJENÍ LYŽAŘI

PROJEKT MŮJ DEVÁČÁK POKRAČUJE

Po celý školní rok 2023/2024 jsme my deváťáci vymýšleli různé akce pro naše prvňáčky. Celé to začalo tím, že si každý z nás vybral svého prvňáčka, kterého měl po celý školní rok na starost. Na začátku roku, kdy prvňáci teprve poznávali školu, jsme s nimi zažili na první oběd do jídelny. Zde jsme jim ukázali, jak vše funguje. Následně jsme společně zažili spoustu zábavy při školních akcích a projektech. Například jsme společně zpívali písničku,

která je spojena s celoročním školním projektem. Byli jsme na procházce, pomáhali jsme našim malým kamarádům vyrobit přáníčko ke Dni matek nebo prvňáčky plnili úkoly, jež připravili sedmáci na projekt „Cestujeme po Americe“. Rok utekl jako voda a my se rozloučíme tím, že je budeme pasovat na druháčky. Věříme, že si s námi budoucí druháci jejich první rok ve škole užili. Přejeme jim hodně štěstí a úspěchů na základní škole!

Nicol Kopřivová, Nikola Korošřová, Štěpánka Burdová (9. A)

Dne 18. dubna 2024 navštívil ZŠ Kryvy sokolník Pavel Řehka se svými ptačími miláčky - dravci. V průběhu ukázk se žáci seznámili s jejich životem, způsobem lovu a úlohou v přírodě. Mohli si je prohlédnout zblízka. Také měli možnost zkusit přilet dravců na sokolnickou rukavici.

Foto Ing. Hana Lehnerová, ředitelka ZŠ Kryvy

RECYKLOHRANÍ NA ZÁKLADNÍ ŠKOLE

Naše škola se již několik let zapojuje do celostátního projektu Recyklohraní. Tak jako každý rok, i v letošním školním roce jsme s našimi „recyklohrači“ sbírali vybité baterie, tonery do tiskáren, staré mobily a malé nebo střední nefungující elektrospotřebiče.

Baterií jsme vybrali přibližně 100 kg a elektrospotřebiče, které jsme odeslali k recyklaci, vážily zhruba přes 150 kg.

Žáci naší školy se společně s učiteli věnovali i úkolům, které společnost každé dva měsíce zadávala a po vypracování za ně škola získávala body na své konto.

Za tuto trpělivou práci naše škola nasbírala celkem 5 015 bodů a umístila se na skvělých místech v seznamu zúčastněných škol. V rámci celé ČR je naše škola na 51. místě a v rámci Ústeckého kraje dokonce na 6. místě! Žáci, kteří byli v Recyklohraní nejvíce aktivní jeli za odměnu na výlet do plzeňské Techmanie.

Děkujeme nejen našim žákům a učitelům za reprezentaci školy, ale také všem rodinným příslušníkům, přátelům a známým žáků, kteří nám pomáhají se sběrem uvedeného elektroodpadu a podílí se tak na zachování kvalitnějšího životního prostředí. V příštím školním roce v tom budeme určitě pokračovat!

Text, foto Mgr. Petr Habart

SETKÁNÍ ŽÁKŮ 8. TŘÍDY A PŘEDŠKOLÁKŮ NA ZAHRADĚ VE ŠKOLNÍ DRUŽINĚ

Dne 14. května 2024 se v prostorách školní družiny uskutečnilo setkání žáků 8. třídy s předškoláky. Akci zorganizovala naše třídní učitelka Miroslava Dušková ve spolupráci s vychovatelkami ze školní družiny a učitelkou mateřské školy Pohoda Ilonou Lvonskou. Pro děti připravily zábavný a interaktivní program.

Program začal svačinkou ve školní jídelně, kde se předškoláci seznámili s prostory, které budou v příštích letech využívat.

K předškolákům se při svačině připojili žáci osmého ročníku, kteří je následně doprovodili na zahradu školní družiny.

Na zahradě čekaly děti různé herní aktivity, včetně chytání ryb, kuzelek a prolézacího tunelu. Celou akci doprovázelo malé pohoštění ve formě domácího perníku, který upekla Kateřina Špetová, a ovocného čaje, který připravily vychovatelky.

Budoucí prvňáčci a deváťáci ZŠ Kryry pro školní rok 2024/25

Děti si tak mohly užít společné hry na venkovním hřišti a strávit dopoledne plné zábavy a nových zážitků.

Akce se nesla ve společenském duchu a byla velmi pozitivně hodnocena všemi zúčastněnými. Velké díky patří organizátorům za jejich úsilí a přípravu tohoto příjemného setkání.

Předškoláci poznali školní jídelnu a prostory školy...

text Adéla Bělíčková, Marie Aujezdská
(8. ročník ZŠ Kryry)
foto Mgr. Miroslava Dušková, třídní učitelka

...a také na co se mohou těšit ve školní družině...

ZPĚT ZA JARNÍMI SVÁTKY

Velikonoce vnímá většina z nás jako svátky jara. Pomalu, ale jistě, odchází zima, sluníčko nás malinko zahřívá a radujeme se z prvních jarních kytíček. Na tyto svátky se všichni těšíme, proto jsme si ve školní družině připravili společnou akci, a to „Velikonoční odpoledne“.

Počasi nám přálo a žáci si mohli zaskotačit na školní zahradě a nádvoří, kde byla připravena různá stanoviště (např. zaječí bowling, najdi mrkvičku, slalom s vajíčkem, sesbírej vajíčka...). Se žáky jsme zdobili velikonoční vajíčka – zvolili jsme techniku mramorování a každé vajíčko bylo jedinečné. Velikonoční nálada byla velmi pohodová, a to i díky panu Antonínu Synkovi, který si pro žáky připravil dílničku s ukázkou pletení pomlázky.

Na všechny čekalo malé pohoštění ve formě velikonočního beránka, mazance, jidášů a dětské coly, které pro nás připravila školní jídelna ZŠ Kryry.

ČAROHRANÍ PŘED FILIPOJAKUBSKOU NOCÍ

V úterý dne 30. dubna 2024 se v naší školní družině konala oslava Filipojakubské noci, tzv. pálení čarodějnic. Žáci sešli na školní zahradě v čarodějních kostýmech. Hravě odpoledne jsme zahájili pohybovou básničkou „Čarohraní“.

Pro malé čaroděje a čarodějky bylo připraveno několik různých stanovišť, kde si mohli vyzkoušet důležité čarodějnické dovednosti – vaření kouzelného lektvaru, výroba kouzelného koření, zapamatování si věcí, slalom s koštětem, skládání puzzle a pomocí mramorovacích barev si vyrobit magickou kouli.

Na všechny čekalo malé pohoštění. Žáci si odnášeli nejen zhotovené výrobky, ale každý dostal na památku dřevěnou a papírovou čarodějničku.

Procházka se sladkou tečkou Zpíváme si pro radost

Foto, text vychovatelky ŠD, foto Laurencia Helásková

ČEKÁRNA

Český jazyk je kouzelný. Líbí se mi slova a názvy, které přesně vyznačují význam a svůj účel. Například cukrárna, kavárna, kovárna, množirna. Trochu mi do toho nepasuje lampárna, protože přesně nevím, co se v lampárně, kromě přijímání stížností, dělá. Ale čekárna, to je přesně to slovo. V čekárně se prostě čeká. Na vlak, na nějakého úředníka, na holiče.

Jsem již starý muž a bohužel se mi nevyhýbají různé nemoci a kromě toho jsem extrémně nešikovný, a tak trávím dost času v čekárnách u lékaře. Za ty hodiny času v nich jsem získal dost zkušeností a zjistil jsem, že na obyčejného čekajícího čekají v čekárně u lékaře (možná i v jiných) mnohá nebezpečí. Pro člověka ještě příliž čekáním nezatiženého se je pokusím popsat třeba mu pro příště pomohou.

Nebezpečí číslo jedna: Mobilní telefony. Pokud se v čekárně vyskytne člověk, většinou je to starší osoba a žena, s potřebou používat svůj mobilní telefon, je to zážitek. „Boženo, už malý vstal? Co snídal? Tys mu zase dala ty sladký koláče. Sem ti řkala, že mu máš namazat chleba. Ty nemáš chleba? No jo, to nesmíš chodit do krámu až v deset hodin, to už je dávno pryč. Ale nic mi neříkej, vím, že neumiš včas vstát. Dej mi malého. Ahoj Honzíčku, jak ses vyspal? Máš rád babičku? Babička ti odpoledne něco přinese. Co? No, to je překvapení. Tak ahoj a buď hodný, a ať paní učitelka nezlobí.

Cha, cha, cha. Dej mi ještě maminku... A tak máme přehled o přesné ranní činnosti v rodině Boženky, což nás ale vůbec nezajímá. V čekárně u lékaře máme úplně jiné myšlenky a starosti.

Nebezpečí číslo dva: Kámošky. Pokud se přihodí, že se v čekárně sejdou dvě kámošky. Je to něco podobného. Všichni se dozvíme, že je tady s oteklými nohama a že ji pořád nic nezabírá, ani žádné tablety, ani mastičky. Kámoška ji až tak zase moc neposlouchá, ale vyvalí svoje problémy s prasklými patami. Už s tím chodí půl roku k doktorům a nic. *“A co holky v baráku? Už uklízěj? Nebo tam máte pořád bordel?...”*

Když se, nedej Bože, sejde nebezpečí číslo jedna a dva, je to masakr. Intimita čekárny, respekt k druhým, základy slušnosti jsou ty tam.

Nebezpečí číslo tři. Dostaví se tvůj kamarád, nebo známý. *„Ahoj, co ty tady? Ty marodíš? Co ti je? Ještě pořád tě trápí ten průjem? Mne pořád zlobí ty křečové žíly. Chtěj, abych šel na operaci, ale mně se nechce. Mám strach. A co ty, ty nemáš křečáky?”* V té chvíli bych se nejraději zakopal do země a přemýšlím, že začnu chodit k lékaři někam daleko z regionu, kde budu v bezpečí.

Nebezpečí číslo čtyři jsou bohužel malé děti. Je mi jasné, že maminky, které jdou k lékaři, ať již se sebou, nebo s tím dítětem, nemají jinou možnost než vzít děcko s sebou. Někdy i dvě. Chvilí je to v pohodě. Děti se seznamují s novým prostředím, s novými lidmi okolo sebe, sedí

a koukají okolo sebe. A už je to přestane bavit, což trvá individuálně někdy čtvrt hodiny, někdy dvacet minut, někdy i méně. Ty prozíravější maminky (občas tatínkové) s sebou berou nějakou hračku. V poslední době vidím i malinké děti, které ovládají asi nějaké hry v mobilu, nebo nevím, co v něm sledují, a vydrží jim to někdy delší dobu. Kompletně všechny to ale přestává bavit. Což je asi normální, a teď záleží na rodičích, jak je mají zvládnuté. Většinou ne, což je asi také dneska normální. Většinou se pohybují nekontrolovaně po čekárně. Vyžadují pozornost rodiče, později si vyhlédnou i některého pacienta. Ten, kterého si vyhlédnou, je podroben otázkám, okopáváním, sápaním na klín apod. Můj nepřijemný, zamarčený obličej je prevencí před tímto ohrožením a většinou se to daří. Říkám, většinou. Někteří lékaři berou pacienty s dětmi přednostně. Což chápu, ale někdy mám pocit, že rodiče si berou děti s sebou právě z tohoto důvodu. Nechci jim nic podsouvat. To ne.

Pobyt v čekárně je prostě docela dobrodružný. Stane se i to, že na tebe přijde najednou nějaká potřeba. Ať již malá, nebo na neštěstí velká. Přichází ta chvíle, ten moment, který já nemám moc rád, moment rozhodování. Máme odejít a přijít o své pořadí, nebo to vydržím? Přemlouvám svůj močový měchýř, bojuji s ním. Většinou prohrávám a musím odejít. Se svěřáčem je to boj ještě náročnější. Když se rozhlédnu

kolem sebe, tak si připadám, že nejsem jediný, kdo podobný boj prožívá.

Nerozumím také otázce nově příchozích. „Kdo je poslední?“ Nedokáže si ten dotyčný uhlídat, kdo přichází po něm? Má strach, že usne, nebo že bude takový pohyb čekajících a neuhlídá si své místo? Přemýšlím nad smyslem té otázky. Většina nově příchozích tuto, pro mne nepochopitelnou otázku pokládá. Nejsou všichni, kdo už tam sedí, před ním? Přiznám se, že i já jsem to několikrát naprosto zbytečně použil.

Nebezpečím jsou i netrpěliví pacienti, kteří jsou tak ohleduplní ke svému lékaři a nechťejí ho zdržovat a třeba si sundávají své obvazy z postižené rány už v čekárně. Na ruce to ještě s vypětím všech sil zvládám, ale rozvazaná zahnisaná noha mi nedělá moc dobře...

Kdo ještě nezažil příběhy z čekárny, o něco přišel. Nedokážu rozpoznat, jestli jsou to zážitky posilující, nebo by bylo lepší je nezažít. Asi je to silně individuální. Ale myslím, že se jim nikdo z nás úplně nevyhne. Každý z nás na něco čeká. To něco přichází někdy nečekaně, někdy konečně, někdy vůbec. A od toho jsou tu čekárny, aby nám to čekání usnadnily. Obrátíme se trpělivostí, připravme se na různé zážitky a čekání pro nás bude jednodušší. A přejí každému, aby se dočkal toho, na co čeká. Nejen v čekárně.

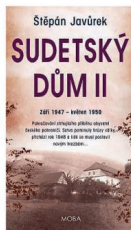
Text: Bc. Jaromír Hykl, bez jazykových korektur redakce

Zájemci z řad veřejnosti, kteří chtějí publikovat svá literární díla doposud schovaná v "šuplíku", na stránkách městského zpravodaje, mohou své příspěvky zasílat na mail knihovna@kryry.cz. Obsahem maximálně dvě stránky formátu A4, v textovém souboru MS Word. Nebude uveřejněn text s nevhodným obsahem, vulgární, neetický, politicky vyhraněný a kohokoliv dehonestující.

KNIŽNÍ TIPY NA LETNÍ ČTENÍ MĚSTSKÁ KNIHOVNA KRYRY NABÍZÍ TYTO NOVINKY:

SPOLEČENSKÉ ROMÁNY

Zhoubné důsledky války, klučiči parta zvaná „dluhonická pětka“, svatojánské ořechy, nešťastná láska, rodinné tajemství, dusná padesátá léta, touha po obyčejném lidském štěstí, prokletí svatojánského domu a lidská zášť, to jsou jen některé ingredience tohoto napínavého románu.

Další osudy rodiny Smolíkových z horské obce Skláře. Smutné, šokující, ale opět velice povedené. Kniha je napsaná ještě lépe než díl první. Velmi citivé, osudy hrdinů jsou smutné, ale co jiného čekat, název knihy mluví sám za sebe. tohoto napínavého románu.

DÍVČÍ ROMÁN

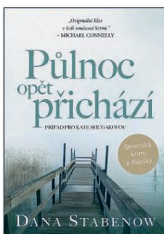

Hledáte něco nenáročného, co můžete bez problémů číst před spaním a nebude vám to plnit hlavu otázkami? Nebo jen chcete změnu po čtení thrillerů a fantasy? Tak tato příjemná romantická oddechovka, která má krátké kapitoly a milý příběh uvnitř, je pro Vás ta správná volba.

SCI-FI ROMÁN

Edgar Hill je pětatřicetník, flákač s nadváhou, špatný manžel a ještě horší otec. Život ho nebaví a nudí se ke smrti. Takže když dojde ke srážce Země s asteroidem, která má katastrofální následky a Edgar s rodinou nalezne útočiště v kasárnách v Edinburghu, docela se mu uleví. Jeho svět je o mnoho jednodušší, život snadnější a všechno má pro něj větší smysl. Ale život není nikdy jednoduchý.

SEVERSKÁ KRIMI

Autorka má dar seznámit čtenáře se svou rodnou Aljaškou způsobem, který nic nepřikrášluje, naopak se snaží upřímně poukázat napalčivé problémy místních obyvatel. V tomto příběhu se rozhodla ukázat geografickou blízkost Ruska a Aljašky, a také multikulturní rozmanitost zdejší společnosti. Z jejího vyprávění je cítit, že je to ještě pořád tak trochu "Divoký západ".

ČAS NA KŘÍŽOVKU

České přeloví: Komu bůh dal úřad... dokončení z tajenky.	POVALITI NA ZEM	VNITŘNÍ POHNUTKA	ZNAČKA AMPÉRŽA-VITU	NÁŠ CIRKEVNÍ REFORMÁTOR	VÝHRA NA DÍVĚ ČÍSLO	AMBO, ATU, SELARDI	BŮH ARMÉNŮ	CINKAT	NAHÝ LIDSKÝ MODEL
KŘÍŽOVKA ČÍSLO 47	CEJCH (ZAST.) BÁJNÝ LETEC					RUSKÁ SPORT. ZKRATKA			
Konec tajenky						USEŇ ATOL COOKOVÝCH OSTROVŮ			
POPRAVČÍ			SPAKOVAT ČÍSELNÉ UDAJE						
SŮL KYSELINY DUSÍKOVO-DIKOVÉ				DOMÁCKY OTAKAR HON					POBÍDKA
SOK					OBYVATELKA IRSKA 1050 ŘÍMSKY				
STARÁ SOLMIZAČ. SLABIKA		Začátek tajenky							
ZNAČKA KREMIKU		AMATÉRSKÁ VOLEJBA-LOVA LIGA				DRUH PALMY			

EKOLOGICKÉMU SVÁTKU VĚNOVALY KRYRY CELÝ VÍKEND

20. - 21.4.2024

Jakoby chtěla ukázat svou sílu a moc. Nastavit zrcadlo svým obyvatelům, kteří se sami drze pasovali na pány tvorstva. Předložit jim dopady vzájemného soužití – dlouhodobého svérázného chování. Ukázat, kdo přesně pevně drží opratě cválajícího koně zvaného prostředí pro život a kdo snadno a rychle může ze sedla vypadnout. I tak by se dal odůvodnit náhlý výkyv počasí – téměř letní teploty v minulých týdnech, vystřídalá paní zima. Obavy zahrádkářů jsou vskutku na místě. Vše zaseté a zasazené čekající na růst v příjemně prohřáté jarní půdě je ze dne na den náhle pryč. Kvetoucí či nedávno odkvetlé stromy jen marně odolávají silnému mrazivému dechu. Všemocná planeta vysílá tyto vzkazy v podobě výkyvových a náhlých teplotních rekordů už pěknou řádku let. Svérázné a nutno dodat, že stále bezohledné chování člověka nehodlá a nemůže už více tolerovat. Údiv, strach, panika, ale snad i vystřízlivění a snaha s danou situací neprodleně něco dělat. Nesmyslná válka člověka s vlastní planetou – vlastním domovem, musí jednou pro vždy skončit! Protože jinak hrozí jasný vítěz – mrtvá planeta bez civilizace... I přes náhlou nepřízeň počasí oslavila naše planeta svůj svátek v Kryrech velkolepě. Před pondělní oficiální mezinárodní událostí jí celý víkend neváhalo věnovat zdejší Volnočasové centrum Bertík, město Kryry a s nimi i mnozí obyvatelé našeho města.

Sobota byla proto ve znamení spojení několika výzev: úklidové, ekologické, zábavně-vzdělávací, díky počasí také otužilecké, pro někoho třeba i sportovní – dnes populární krokové, ale i dravé ve smyslu snahy najít v přírodě co možná nejvíce odpadků. A tento poslední dovětek patří především dětem, které se akce Uklidme Česko!, s radostí a nadšením zúčastnily. Před devátou ranní se před volnočasovým centrem sešla asi desítka

nadšenců, kteří se vydali Příčnou ulicí směrem na Valov až na hranici katastru obce „ke hrušce“ uklízet odpadky. Po mírném zklamání na začátku sběru, kde se o každou pohozenou plastovou lahev děti doslova tahaly, nastaly asi na druhém kilometru trasy opravdové žně. Ty začaly povalujícím se nárazníkem od automobilu přes čelní sklo a konče dvěma tlejícími pneumatikami.

S trochou nadsázky by se dalo uvést, že na stránkách zarostlými planou růží šípkovou, ostružiníky a bezem černým se postupně našel celý osobní automobil. Ale ten nebyl rozhodně osamocen. Největšími raritami letošní sbírky byl igelitový sáček od „modrého“ mléka z 80. let nebo část plastového kráječe na chléb či skelet staré lednice. Mnozí z nás starších si vzpomněli, že v místech zátočiny směřující k cíli trasy bývalo dříve smetiště - bohužel. Proto možná takové úlovky! Ano, i takové vzpomínky z dětství někteří máme. Vsk, kdo z nás by si nepamatoval i jiné z černých skládek - třeba i tu po levé straně směru těsně před Strojeticemi. Snad už jsou tyto doby nahodilých černých skládek dávno pryč!

Úklidová akce končila před polednem a místo plánovaného cíle na hřišti u kryského městského úřadu, bylo malé pohoštění pro všechny připraveno v herně centra - s teplým čajem u ústředního topení. Počasí se letošní úklidové akci totiž opravdu vymstilo. Ale i tak to neodradilo mnohé jít uklízet naši planetu. Všem, kteří akci neváhali věnovat svůj osobní čas, patří velké díky!

Ale ani neděle nemohla u oslav Dne Země chybět. Počasí i tento den zahlalo akci pod střechu - do prostor tělocvičny základní školy, což určitě vítali všichni. Centrum i město si pro děti a mládež připravilo sportovně - vzdělávací odpoledne.

Edukativní koutek na začátku sportoviště představil dětem zábavnou formou environmentální osvětu a poté už všichni mohli vyrazit na trasu. Tam nechybělo sázení stromů, úklid lesní cesty, čištění rybníčku nebo roztřídění odpadu do jednotlivých barevných kontejnerů. Ale nejen to - velmi lákavá byla i dráha s překážkami hobby horsingu nebo střelení na terč ze vzduchovky.

Vlnu kalamit v přírodním prostředí, katastrofické klimatické změny provázené rozsáhlým odlesněním, masivní ztrátou rostlinných i živočišných druhů, další rozšíření „mrtvých zón“ v oceánech a chybějící přístup k čerstvé vodě. To vše předpovídají ve svém alarmujícím varování lidstvu vědci z celého světa. Další výzvu lidstvu vydali po více než třiceti letech. Co se od roku 1992 zhoršilo?

- Počet obyvatel planety vzrostl o dalších 35 procent
- Savců, plazů, obojživelníků, ptáků a ryb ubylo o 29 procent
- Množství čisté vody na hlavu ubylo o 26 procent
- Emise uhlíku i růst teplot jsou na postupu
- „Mrtvých zón“ v oceánech přibýlo o 75 procent
- Vykáceno bylo asi 120 miliónů hektarů lesů

Největší odměnou na konci trasy byl pestrobarevný skákací hrad, který si hlavně ti nejmladší účastníci samozřejmě náležitě užili. Nebylo vítězů, ani poražených - smyslem celé akce bylo podpořit povědomí dětí o nutnosti chránit životní prostředí. Zábavnou formou připomenout, že i naše každodenní chování vůči přírodě - naší planetě, je důležité. Že i jedinec může pomoci k záchraně planety, byť malým činem, protože i ten se počítá. Proč nezačít třeba tím, že

budeme v domácnostech třídit odpad.

V závěru děkují členky centra všem dobrovolníkům, kteří pomohli s organizací celé akce. Velké díky patří městu Kryry, které zajistilo pro děti sladkou odměnu, starostovi města i místostarostovi za jejich aktivní účast a pomoc při realizaci. V neposlední řadě patří velké díky firmě Skloart Lubenec, která zapůjčila kryskému centru skákací hrad pro děti. Poděkování patří též Lauře Heláskové za fotodokumentaci.

STOPOU HAVRANÍ KAŽDÝ ROK, KE KRYRSKÝM TURISTŮM PŘÍDEJ KROK

27. DUBNA 2024

**40.
ROČNÍK**

Asi padesát turistů se vydalo na tradiční kryrský havraní pochod. Počasí se v polovině jara na chvilku umoudřilo a podpořilo tak všechny nadšence pěšího sportu, aby trasu dlouhou 11 km zvládli. Nebylo ani příliš horko, ani chladno a hlavně nepršelo. Slunečné počasí tak o to více lákalo na výlet do krásné přírody v okolí našeho města.

Start byl tradičně před radnicí, kde túru zahájil starosta města PhDr. Václav Kadleček. Poté už všichni mohli vyrazit svým tempem přes Malou Stranu, směrem na Břežnici, dále ve směru k hájence a přes Dlouhou míli zpět stejnou trasou až ke kryrskému domu pro seniory - do altánu, kde bylo připraveno pohoštění. Organizaci zajišťoval Zdravotní klub Kryry. Jeho členové obsadili jednotlivá stanoviště na trase, kde také výletníci obdrželi razítko a doplnili část tajenky na téma sport jako důkaz, že trasu povtívě odšlapali a také se výborně orientovali v krajině. Trasu zvládli všichni - trénovaní více i ti méně, hlavně s dobrou náladou, bez úrazu a útrap, maximálně s malým puchýřem na patě, který se toleruje. Nejmladší a nejstarší účastník obdržel malý dárek.

Město Kryry děkuje organizačnímu týmu za bezchybnou přípravu jubilejního 40. ročníku havraní stopy, která svou obří papírovou botou právě vstupuje

do další desítky. A to může být výzva pro všechny, kteří si zavedený kryrský pochod ještě neměli možnost projít. Proto v příštím roce hurá do tenisek a pěšímu sportu zdar!

foto Laurencia Helásková, text Petra Franclová, redakce EM

DĚTSKÝ DEN SE ZDRAVOTNÍM KLUBEM KRYRY

SPORTOVNÍ A ZÁBAVNÝ

Kulturní dům Kryry
1. června 2024

Letošní počasí si s jarem opravdu pohrávalo. První máj se halil do letních teplot, zato první červen byl ve znamení chladného a opravdu deštivého počasí. A vzhledem k tomu, že vyhlídky na pěknou slunečnou sobotu, která na letošní Den dětí připadla, nebyly vůbec příznivé, bylo nutné závčas hledat náhradní variantu. Proto zdravotní klub přesunul celou akci do kulturního domu. To ale nakonec vůbec neubralo sportovnímu odpoledni na půvabu. Děti si svůj den užily náramně. Nápadité byly i připravené sportovní disciplíny, nechyběly pěkné ceny a výborná nálada...

Proč si v kryrském kulturním domě nezahrát hokej? Stanoviště "Hokej - trefa na bránu"

A co třeba košíková? U té se zažije i spousta legrace. Stanoviště "Košiková - hod míčem do koše nebo kýble"

Udržet míček na lžici a přitom přelézt nebo dokonce přeskočit tyč, to už chce pořádnou koordinaci pohybu. I s tím si děti poradily na stanovišti "Ping pong - slalom se lžičkou a pingpongovým míčkem (podlézání, přeskakování)"

Zvádnout další disciplínu byl docela "oříšek", ale povedlo se - stanoviště "Sudy - válení sudů a přemísťování předmětů (kruhů a míčů)". A to ještě na děti čekaly disciplíny rybký, trefa, gymnastika a míčkováná.

Na sportovní den dorazilo asi 50 dětí se svými rodiči, zdravotní klub tímto všem děkuje za společně strávený čas a zároveň městu Kryry za spoluorganizaci a pomoc.

foto Laurencia Helásková,
text Petra Franclová, redakce EM

SOUSEDSKÁ

KOSTEL NAROZENÍ PANNY MARIE

Aniž by to bylo jakkoliv úmyslně plánované, první sousedská slavnost v Kryrech proběhla shodou náhod na svátek Medarda a následovala letošní akce Noc kostelů, která se v celé republice pro širokou veřejnost otevírala z pátku 7. na sobotu 8. června 2024. V kostele zatím podobné slavnosti kvůli stavu budovy probíhat nemohou, přesto právě letos kryský do události velmi zasáhl a sehrál v ní hlavní úlohu. Otevíralo jej ale až následující sobotní ráno a byla-li předchozí noc pro otevření svatostánků v regionu jako stvořená, následující den z ní nic neztratil. Ba naopak! Nádherné slunečné počasí vybarvilo oblohu nad kostelem do blankytu téměř bez mráčků, horko venku zpříjemnil chládek mezi studenými zdmi uvnitř a rozbitá okna vpouštěla do interiéru jen tolik slunečních paprsků, aby jeho atmosféra byla dokonalá.

„Den kryského kostela“ tak mohl začít...

Sousedská slavnost spojila hned několik kryských spolků, dobrovolníků, město, školy a lidi různých věkových skupin a různých profesí, aby společně podpořili mnohaletý záměr spolku Dietrich a římsko-katolické církve, a to mít ve městě kostel v takovém stavu, aby bylo možné jej běžně využívat jako centrum kulturního a společenského setkávání, oslav a bohoslužeb. Jak již několikrát zaznělo, Kostel Narození Panny Marie v Kryrech je nejstarší dochovaná stavební památkou na území města. V roce 2022 oslavil 300 let od své výstavby v této barokní podobě. A to už je pádný důvod, proto, aby zůstal ve městě zachován v plně funkčním stavu.

A jak to bylo „po sousedsku“? Kostel se, coby hlavní aktér celých oslav, na tento den chystal velmi dlouho. Uklízelo se, opravovalo, připravovalo, nechyběly nápady, jak celý interiér zvelebit a zkrášlit. Tak vznikla i myšlenka uspořádat zde malou vernisáž spojenou s výstavou. Svá díla technikou Digital art zde vystavoval malíř Karel Řepka, který se specializuje zejména na české panovníky a panovnice. V našem městě bylo vystaveno 12 obrazů českých kněží a královen (například sv. Ludmila, Jitka, Božena,

Markéta Babenberská, Kunhuta Uherská, Eliška Přemyslovna, Eliška Rejčka a další). Velmi precizně ztvárněnou ikonografií některých svatých zde představili studenti Gymnázia Podbořany a kostel očima žáků kryské základní školy byl zase ztvárněn na jejich neméně zdařilé výstavě. Žáci pro kostel připravili přes sto výkresů technikou perokresba, koláž, akvarel, kresba tužkou, vyroben byl dokonce i jeho papírový model. Svou představu života za „katrem“, ale i náboženské výjevy, vyzdobili i vězni Věznice Oráčov několika zde vystavenými výtvarnými díly. Ale toto všechno byla už jen třešnička na dortu.

Několik víkendů před tím se prostory uvnitř i vně pečlivě uklízely a připravovaly. Na tomto místě je potřeba vyslovit obrovské poděkování členům spolku Dietrich a hlavně manželům Vlastovi a Věře Kudrňákovým, kteří si celou akci vzali za svou a vše pečlivě připravili. Pomocnou ruku přiložily členky Volnočasového centra Bertík Kryry, zaměstnanci města a další dobrovolníci. Celou přípravu zaštiťovala církev, která má kostel ve své správě.

Spolek Dietrich v kostele také představil veškeré opravy a udržovací práce, které za 12 let své existence zvládl zajistit. Dá se uvést, že díky jejich aktivní činnosti a zájmu tato kulturní památka ještě dodnes stojí, byť zatím pořád není v té nejlepší kondici. Udělalo se zde spoustu udržovacích a zajišťovacích prací, bez kterých by byl kostel už určitě v demolici. O průběžných opravách velmi často píšeme v našem časopise, přesto i teď uvedeme nejbližší chystané práce, kterými je pro tuto chvíli zatím nejdůležitější oprava vazných trámů římsky společně s výměnou krytiny a oplechování za 800 tis. Kč nad presbytářem. Interiérové práce se zdánlivě zdají být už jen „maličkosti“, ale taková tvrzení jsou velmi mylná. I ty budou ještě velmi nákladnou položkou. Proto opravdu každý finanční příspěvek je důležitý, každý se počítá, každý může pomoci.

Kryy se v sobotu proměnily ve středověké město. Kolem kostela to jen žilo. Program byl zahájen téměř s pravým polednem, kdy byly slavnosti oficiálně zahájeny. V úvodu jim poželnal podbořanský římskokatolický farář Alexander Siudzik. *„Jsem moc rád, že se podařilo v Kryrech tuto slavnost uspořádat. Vše jsem si sám také prošel, je obdivuhodné, co všechno se v kostele už podařilo, za což spolku Dietrich mnohokrát děkuji. Viděl jsem krásnou výstavu uvnitř, podle ikonografií už*

dokonce vím, jak někteří svatí vypadali“, uvedl svou řeč s úsměvem na tváři pan farář. Zároveň neopomněl poděkovat všem spolkům, které společenskou událost uspořádaly. Krátkého úvodu se zhostili i členky volnočasového centra, které též poděkovaly všem, kteří se do akce zapojili a společné dílo podpořili.

Poté už ale všichni čekali na vystoupení smíšeného pěveckého sboru Egeria. Jejich zpěv skvěle zahájil připravený program. Dámy v modrém a pánové v černém pod vedením sbormistryně Veroniky Mikešové u kryrského kostela zazpívali například písně jako *Adiemus*, *Erly one morning*, *Plzeňská věž* nebo *Jede sedlák do mlejna*. Jaké to ale bylo překvapení, když se sbor přesunul i do kostela a tři písně odpíval zde. Tóny skladeb se linuly hlavní lodí až ke klenbám a až symbolicky zněly jako modlitby, jako pozdravení Panně Marii v jí zasvěcené sakrální stavbě. Po dlouhých letech tak nazdobené prostory rezonovaly nádhernými písněmi, které s velkým zaujetím vyslechny i desítky obyvatel našeho města sedící v lavicích kostela. Neskutečná atmosféra jen podtrhla hlavní myšlenku a záměr slavnosti, a to, že opravit tuto stavbu opravdu stojí za to. Že i dnešní svět (a nezáleží na tom, zda je věřící či nevěřící) touží a potřebuje občas zpomalit, zklidnit své tempo a třeba jen chvíli rozjímat v prostorách, kudy kráčela historie a kde povznesená atmosféra běžné starosti života sice nevyřeší, ale může na ně nechat načas zapomenout.

U kostela se už chystalo další vystoupení. S pohádkou pro děti do Kryr zavítalo Divadlo z bedny z Karlových Varů, které zaujalo malé návštěvníky svou pohádkou "Léto plné překvapení". Děti byly zapojeny do představení samotného a i následující program byl připraven pro ně přímo na míru. Středověcí rytíři za kostelem sehráli představení s názvem "O ruku hradní pani". Soubor o záhadnou krásku pod závojem končil vítězstvím nejstatečnějšího rytíře, kterého ale její půvab nakonec nemile překvapil. Přesto jako vítěz její ruku získal. Nechyběla dobrá nálada, která se přenesla i do dalšího programu.

Na akustickou kytaru zahrál mladý kryský umělec, Miroslav Čermák. Hodinové představení, které uteklo jako voda, bylo bezchybnou interpretací známých skladeb. Tóny kytary pro-

stupovaly i do prostor kostela, kde souběžně stále probíhala výstava a komentované prohlídky připravené spolkem Dietrich.

Družina pánů z Lipé připravila i druhé šermířské vystoupení sobotního odpoledne. Tentokrát se ale jednalo o vrácení se do časů, kdy se nad městem tyčil malý hrad Kozihřady. Stačilo vnímat připravenou scénu, zaposlouchat se do průvodního slova i řinčení mečů, sekyr, cepů, sudlic a palcůtů a nechat se unést do doby, kdy hrad na kopci padl do rukou křižáků. „*Už prolomili hradby, z podhradí je slyšet křik dětí a pláč žen, hoří ohně, město je zničeno, všude teče krev. Pane, neubráníme se, jezdcí jsou u hlavní věže, za nimi stovky křižáků...*“, znělo z reproduktoru v průběhu sehrané bitvy. Pěkné rytířské představení, byť se smutným koncem pro kryský hrad a podhradí, uzavíralo celý odpolední program u kostela.

První sousedská slavnost se vydářila, navštívilo ji přes 200 osob, včetně německé delegace, která přijala pozvání a do našeho města zavítala. Kromě programu mohli všichni dle libosti využít i bohatého

občerstvení. Na menu byly bramboráky, palačinky, klobásy, gulášek, polévka, výběr sladkých dezertů, nechyběly lahodné nápoje z krčmy u mnichů. Návštěvníci mohli zároveň využít bohatou nabídku dobových stánků – květinové dekorace, dále háčkované a ručně vyrobené výrobky od Elišky Bílkové, která pro záchranu kryského kostela založila profil „Okřídlený háček“, jenž má za cíl finanční pomoc. Dále zde byly repliky historických zbraní a mnohé další. Nechyběl šatník hradní paní, kdy bylo možné vyzkoušet dobové kostýmy. Především děti mohly závodit na překážkách hobby horsingu nebo zajít do tvořivé dílny volnočasového centra.

Program u kostela sice končil, ale následovalo další představení v letním kině. Cíl slavnosti byl naplněn, finanční sbírka byla věnována na opravy kostela. Nutno dodat, že všichni, kteří je pomohli zorganizovat, podpořili dobročinný podtext akce svou účastí bez jakéhokoliv honoráře.

Na opravy byl věnován i veškerý výtěžek z prodaného občerstvení.

Všem, které bavilo podpořit jakkoliv první kryské sousedské slavnosti, kteří je pomohli uspořádat a tím zároveň podpořili společnou myšlenku kryský kostel pomoci zachránit, patří obrovské poděkování.

foto Laurencia Helásková,
text redakce EM

VEČER CHVAL V LETNÍM KINĚ

V sobotu 8. června 2024 se v areálu letního kina Kryry uskutečnil Večer chval, jež se nesl v duchu radosti a přátelských setkání. Byla to naše premiéra, stejně jako celá organizace Sousedských slavností (aneb člověk kostelu – kostel člověku).

Pozvání přijala zkušená osmičlenná hudební skupina Trinity Worship pod vedením manželů Beranových, která nás celým večerem provázela. V úvodu zazněly rovněž tři krásné sólové písně muzikanta finské národnosti. Pertti Leinonen zazpíval za doprovodu kytary písně, které sám složil, ve své mateřštině. S tímto milým člověkem jsem se setkal zcela náhodně minulou nedělí. Poté následoval koncert chval v podání Trinity Worship obohacený o zajímavá svědectví, modlitby a žehnání naší obci i celému zdejšímu kraji. Ani se nám nechtělo odejít, kapela se zúčastněným tak moc líbila, že jsme si vyžádali přidavek.

Účastníci, kterých bylo něco přes padesát, se sjeli na koncert z různých měst a obcí více či méně vzdálených. Všichni byli velice nadšení radostnou a přátelskou atmosférou, která v letním kině zavládla, proto bychom rádi Večer chval určitě opět zopakovali.

Za organizační tým Aleš Nevečeřal

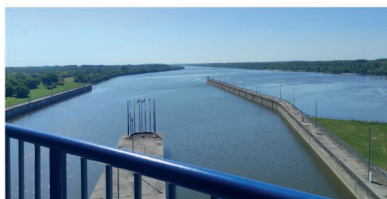

DEN SVATÉHO FLORIÁNA V OBCI PATAŠ

První květnový víkend část sboru dobrovolných hasičů Kryry navštívila spřátelenou obec Pataš na jižním Slovensku. Sbor dobrovolných hasičů obce pořádal slavnost u příležitosti dne svatého Floriána – patrona hasičů. S touto obcí se udržují dlouhodobé přátelské vztahy, které začaly prodejem Tatry 148, kterou do svého majetku převzal starosta dobrovolných hasičů Jozef Lampart. Ten pro naše hasiče zajišťoval i dvoudenní program, který ukázal, jak fungují hasiči na Slovensku.

Nechybělo malé obcerstvení a další vlna zkušeností a zážitků...

Zahájením byl slavnostní nástup sborů a projev starosty obce Ernesta Takacse u pomníku sv. Floriána a nechybělo ani pokládání věnců a předávání darů. Následovala večere a posezení s ostatními přítomnými sbory a předávání zkušeností a zážitků, a to až do večerních hodin.

Druhý den ráno hasiči navštívili budovy „Komplexné centrálné záchranné služby“, kde byla k vidění všemožná hasičská i civilní technika – od cyklo-stických kol, čtyřkolek, motorových vozidel až po vodní skútry a záchranné čluny. Snad jediné, co mohlo chybět, byly prostředky, které se pohybují vzduchem, i když... Pokud někde za rohem byl vrtulník, tak k němu už se nikdo nedostal.

Tato služba je nejvýkonnější, nejrozsáhlejší a nejlépe koordinovaná záchranná služba ve střední Evropě v oblasti reakce na katastrofy. Absolvovala několik zahraničních misí například na Haiti nebo v Pakistánu.

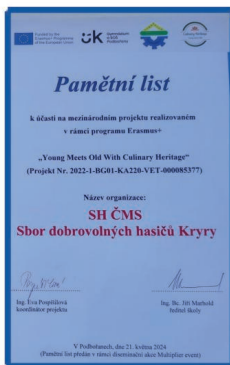
A aby vše nebylo jenom o slavnostech nebo pamětihodnostech, museli hasiči navštívit i sbor v Gabčíkovo. Byl provedení celou požární zbrojnicí, proběhla ukázka techniky a vybavení automobilů.

V rámci návštěvy nechyběla i prohlídka vodního díla Gabčíkovo. Hydroelektrárna je vybudována na Dunaji a je považována za hranici mezi Slovenskem a Maďarskem.

Co dodat na závěr? Přátelské přijetí všech, se kterými se hasiči setkali, předurčuje, že se tato vzájemná setkání budou opakovat. Velké díky patří i městu Kryry.

Kryřští hasiči se spolu s GSOŠ Podbořany zúčastnili mezinárodního projektu realizovaného v rámci programu Erasmus+ „Young Meets Old With Culinary Heritage“, který je zaměřen na kulinařské dovednosti mladší a starší generace.

Foto, text Alice Hromádková

STŘELECKÝ KROUŽEK KRYRY POSBÍRAL V MÍSTĚ VŠECHNY CENNÉ KOVY

25. KVĚTNA 2024

Střelecký kroužek Kryry oznamuje všem fanouškům sportovní střelby, že se naše mládež zúčastnila střeleckého klání v Místě u Chomutova. Jednalo se o pokračování závodů, které byly v loňském roce zahájeny v našem městě. Střelby mají v Kryrech tradici a určitě všichni nadšenci tohoto sportu stále vzpomínají a zároveň litují, že střelnice za naší krásnou rozhlednou již nefunguje. Naši chlapci tentokrát vyrazili do malebné obce Místo u Chomutova, která se rozléhá v horách tyčících se nad městem Chomutov. Nešlo odolat pozvání na závody od paní ředitelky zdejšího výchovného ústavu PhDr. Věry Smolíkové. Tentokrát se místecí zhostili role pořadatele. Nevhodné počasí nám bohužel neumožnilo použít zdejší novou střelnici, která byla vybudována pod taktovkou pana Josefa Číkoše z Místa. Soutěž probíhala ve zdejší tělocvičně.

Po zahájení, které se týkalo především nutných bezpečnostních zásad a dalších organizačních záležitostí, došlo k samotnému klání. To začalo nejprve závodem jednotlivců, které bylo vysáno na tři kola po deseti ranách. Družstva se prostřídala a chlapci tak na terče vyslali celkem třicet ran na vzdálenost deseti metrů.

Střelecké klání poté pokračovalo závodem družstev, kde každý chlapec z pětičleněného družstva poslal na terč dalších deset ran. Družstvo našich chlapců ve složení Roman Bodi, Josef Bureš, Zdeněk Růžička, Petr Ulke a Milan Bodi obsadilo v obou disciplínách horní pozice.

Bodovali jsme ale i jako mužstvo. První místo jsme obhájili před Výchovným ústavem Místo u Chomutova a Dětským domovem Maštův.

Obě zařízení mají velmi dobré střelecké týmy, se kterými rádi kdykoliv porovnáme síly, ať již na jejich či na naší domácí půdě. Zatím v našem nejbližším okolí není jiné školské zařízení, které by provozovalo tento druh sportu, proto ke klání vyzýváme místecký a maštovský domov, ale nutno podotknout, že se s nimi i velmi rádi setkáváme. Klání vládně sportovní duch, ale i přátelská nálada.

VÝSLEDKY JEDNOTLIVCŮ:

1. místo Milan Bodi
2. místo Roman Bodi
3. místo Petr Ulke

Sportovní klání, ale i společné setkání mládeže totiž popírá jakékoli předsudky o špatném charakteru dětí v ústavěch. V tomto ohledu rádi podpoříme inkluzi. Všechny děti si velmi rozuměly, výkon těch našich mohl ty „ústavácké“ motivovat k lepším výkonům ať už v tomto, či jiném sportu. Každá nová činnost je pro tyto děti bez rodin velkým přínosem.

V Místě byli také velmi pohostinní. Došlo i na pozvání na výtečný oběd, zároveň jsme si mohli prohlédnout areál celého ústavu, které je i školským zařízením. Zaujal chov zvířat, o něž je výborně postaráno. V Místě stojí krásná moderní škola, kde se i děti z výchovného ústavu a dětského domova mohou vzdělávat.

Další střelecké závody by se měly konat v Dětském domově Mařtův. Jeho ředitel Mgr. Zdeněk Šimek určitě nenechá ležet hrozenou rukavici, převezme organizaci a zároveň závody opět o něco pozvedne.

Závěrem děkujeme také městu Krypy, které nám zajistilo dopravu na závody. A co nás čeká v novém školním roce? Zřejmě z týmu odejdou naši nejstarší střelci. Chlapci budou docházet do nových škol. Děkujeme jim za skvělou reprezentaci města. V září se tedy těšíme na nové tváře, které věříme, že budou dosahovat časem stejných úspěchů a navážou tak na výkony svých starších kamarádů.

Střelbě zdar!

Za střelecký kroužek zdraví Roman Bodi

NEOBYČEJNÁ

JEŠTĚRKA OBEČNÁ

**Také máte
na zahradě
ještěrky?
Chraňte je!**

Ještěrka obecná ♂, Kryry 21. 4. 2021

Detail hlavy samečka a krásného vzorování ještěrčí kůže

Každého člověka, který má rád přírodu, určitě potěší pohled na tak krásného a zároveň užitečného tvora, jako je ještěrka.

Ze čtyř druhů, které v Česku žijí, je právě ještěrka obecná nejběžnější a dokáže žít i poblíž lidských sídel, často v přírodě blízkých a nepříliš intenzivně upravovaných zahradách, což platí i v případě Kryr.

Má ráda sušší a osluněná místa, v případě zahrad ponejvíce skalky či suché zídky, ale třeba i podezdívky plotů nebo hromady dřeva. Ještěrka loví různý hmyz, taktéž i plže a červy, čímž pomáhá v boji proti přemnožení případných škůdců.

Ačkoli je ještěrka obecná nejhojnějším druhem plaza u nás, není její početnost nijak závratná a patří mezi druhy chráněné zákonem.

Má také bohužel spoustu nepřátel, kteří ji loví – v přírodě nejvíce hadi, čapi, bažanti, volavky i lišky, v zahradách pak i slepice, ale zejména kočky, které ji bohužel loví pro zábavu...

Ještěrka obecná ♀ + ♂, Kryry 1. 5. 2024

Tato fotografie by sice soutěž krásy nevyhrála, ale reprezentuje několik významných charakteristik pro ještěrky:

- 1) Rozdíl ve zbarvení hnědé samičky (vlevo) a zelenějšího samečka (vpravo)
- 2) Pravděpodobně čerstvě odlomený ocas samečka, časem mu, jak je všeobecně známo, doroste nový, byť trochu menší
- 3) Schopnost ještěrek lézt a udržet se i na kolmých stěnách, v tomto případě z tvárníc

Pokud tedy máte to štěstí, že se vám na zahradě ještěrky usadily, vaňte si jich a nepouštějte k nim zbytečně číhat domácí kočky. Ideální denní dobou pro pozorování ještěrek, což můžete činit od dubna do září, je dopoledne či podvečer (velkému polednímu vedru se většinou vyhýbají), kdy se rády sluní buď na kamenech, zídkách, nebo také dřevěných špalcích.

Ještěrka zelená ♂, Pálava 5. 5. 2015

Největším druhem ještěrky, se kterým se můžeme u nás setkat, je ještěrka zelená, která může dorůst do délky až 40 cm. Je dost vzácná, přímo v Kryrech se s ní nesečkáte, ale její nejbližší lokalita výskytu není až tak daleko – vyskytuje se např. u řeky Ohře na tzv. Želinském meandru. Jinak její nejznámější lokalitou v ČR je Pálava, kde se mi ji před lety podařilo též vyfotit. Na obrázku je sameček, který má nápadně modrou spodní část hlavy.

foto, text Jan Kneřil

Rádi bychom poděkovali za dlouhodobou spolupráci při sběru vysloužilých elektrozařízení a za Váš odpovědný přístup k životnímu prostředí. Dovolujeme si zaslat certifikát k environmentálnímu vyúčtování za rok 2023. Jedná se o přesný výpočet přínosu pro životní prostředí, který vznikl díky zpětnému odběru a recyklaci takového množství vysloužilých elektrospotřebičů, které odpovídá podílu elektrozařízení odevzdaných městem Kryry.

ASEKOL, a. s.

Kapitola třetí:

Hrdelní právo, páni z Petrohradu v dobách Pater patriae

Lze tedy uvést, že poměrně vzkvétající období nastalo za vlády králů Jana a Karla i pro Kryry. Nad nimi se tyčila novostavba gotického hradu, pod ním začalo růst městečko, které díky významnému postavení svého pána získalo i základní městská práva. Na konci 14. a počátkem 15. století byl v Kryrech postaven i první zděný gotický kostel.

Že byl Albert de Krier významný šlechtic, který působil u českého zemského soudu v Praze lze v historických záznamech již jednoznačně dohledat. Na jeho jméno narazíme v mnoha dokumentech, kdy je parafuje coby svědek dané události. Zmínka o něm je povržena v zemských deskách, konkrétně v tzv. Talmberském kodexu, z kterého vycházel i profesor Dr. Josef Emler ve svém díle „O zbytcích desk zemských v roce 1541 pohořelých – záznam obsahují Desky trhové“.

Na přelomu 13. a 14. století byla dokončena základní síť královských měst. V té době existovalo v českých zemích asi 200 královských, církevních a poddanských měst a městeček. Oba typy lokalit

Historie našeho města se psala dále. V předchozích dvou kapitolách byl zmíněn pro Kryry velmi významný český šlechtic Albert, Alberto či Albertus, který přijal příjmení de Krier. Ačkoliv to nebyl s určitostí právě on, podle kterého se naše město pojmenovalo, i tak byl nepochybně pro povýšení jeho významu velmi důležitou osobou... I v této kapitole se budeme toulat 14. stoletím, které kupodivu v českých krajích probíhalo poměrně poklidně. Ve srovnání se soudobou Evropou vypadalo České království téměř jako země zaslíbená – Kutná Hora nabízela nové vydatné žíly stříbrné rudy, celá třetina evropského stříbra pocházela odtud, pražský groš byl silnou a v Evropě uznávanou měnou. Po překonání krize po vymření Přemyslovců se český stát stabilizoval za vlády Jana Lucemburského, který dokázal, i přes veškeré spory na poli domácí politiky, království uchránit od ničivých válek (Evropa stojí na prahu Stoleté války 1337 – 1453) a navíc podstatně rozšířil jeho území. Morová rána naše země též téměř nezasáhla, podle některých pověstí díky „Boží milosti“, podle jiných se největší přenašeči nakažlivých bakterií – blechy v srsti krys, českému království vyhnuly. Pravý důvod byl ale nejspíše ten, že Čechami ani Moravou tehdy neprocházely nejfrekventovanější evropské komunikace. Poměrně klidné období to bylo prozatím i pro církev. Arcibiskup Arnošt z Pardubic byl českému králi hlavní oporou, i proto mohl Karel IV. pokračovat v započatém díle svého otce a dovést království k dosud nebyvalému blahobytu. O to silnější krize se ale dostavila záhy za vlády Václava IV., po smrti Sigmunda. Dorazila doba papežského schizmatu a krvavých husitských válek...

se však v latinských pramenech označují stejně (nejčastěji výrazem oppidum). Určitě proto, která lokalita byla ve skutečnosti považována za město a která jen za městečko, je prakticky nemožné, neboť hranice mezi nimi nebyla dána privilegii či velikostí, ale šlo o tradiční a značně subjektivní názvy. Podle písemných pramenů vzrostl do konce 14. století v Čechách počet měst a městeček na zhruba 500. Zatímco počet královských měst ve 14. století stagnoval, rostl tlak šlechty na to, aby panovník povyšoval poddanské vesnice na města či městečka.

Nejdůležitějším šlechtickým českým soudem byl zemský soud větší, který vznikl ve 2. polovině 13. století. Obsazen byl nejdůležitějšími zemskými úředníky a přísedícími. Svými nálezy spoluvytvářel zemský soud právo. Zasedal čtyřikrát ročně na Pražském hradě, přísedících bylo celkem dvanáct - ti mohli být jen z panského stavu. Fungoval na principu precedentu. Soudní nálezy měly jako pramen práva svůj význam i po přijetí první kodifikace zemského práva, a to Vladislavskéhořízení zemského v roce 1500. Čeprve v roce 1627 Obnovenéřízení zemské zakázalo odvolávání se na starší soudní nálezy. Řízení před zemským soudem větším, od kterého nebylo možné odvolání, bylo poměrně složité a členilo se na tři stadia, a to puhon (přípravné řízení), líčení pře a exekuci.

Přiznáním statutu poddanského města získala vrchnost právo trhu a případně si nárokovala další hospodářské výhody, které původně náležely pouze královským městům. V průběhu 14. století stoupl počet poddanských městeček v Čechách z původních 95 (v roce 1300) na 262 (v roce 1400). Tento statut neměl ani Kryry – ty se staly městem poddanským či městečkem, pro které bylo typické, že bylo v majetku šlechty nebo církve. Šlo tedy o město, které bylo hospodářsky, právně i politicky závislé na vrchnosti, protože na jejich pozemcích vlastně existovalo.

Kryry v těchto dobách získaly důležitá městská privilegia. Hlavně to bylo právo trhu, tj. právo konat ve městě v určitých dnech trh. Tržní právo bylo vykonáváno v místech dnešního náměstí. Trh obvykle plnil několik funkcí – bylo vybíráno clo, umožňoval čilý obchod, směnu, nemalý výdělek a naplnil zdejší krčmy. Tedy místo sloužící k ujednání obchodu, ale i k odpočinku a občerstvení. Na krčmy navazovaly i další řemeslné práce – bylo možné zde nechat opravit povoz, postroj, ošetřit a okovat koně pro další tržní putování. Trhy vyžadovaly nezbytnou míru organizace, zajištění pořádku a výkon některých správních a úředních úkonů. Taková potřeba způsobila vznik zárodku samosprávy, která se zpočátku opírala o osobnost vrchnostenského rychtáře. Jeho jméno se nám ale nedochovalo.

Na právo trhu navazovalo další velmi důležité právo a lze uvést, že šlo ruku v ruce s právem nabídky a poptávky. Bylo to právo várečné, které Kryry přizkaly také. To je oprava výjimečné, protože ne všechna daleko větší města v okolí jej už v tu dobu měla. Lze jen potvrdit tu skutečnost, že Albert musel mít opravdu konexe ve vyšších kruzích. Jednalo se o nejvýdělečnější středověké městské právo, které legalizovalo vaření piva. Toto právo v poddanských městech či městečkách, tedy i v Kryrech, udoval majitel panství a vztahovalo se ne k městu, ale k určitému domu. Vznikaly tak právovárečné domy. V takovém domě byla v přízemí krčma (šenk, mážhaus) a v ní se pivo prodávalo. Jednalo se ale o jakési domácí primitivní vaření piva.

Výroba piva ve 14. století

Pivo se vařilo ze sladového ječmene, nebo pšenice. Vše se vyrábělo v kuchyni ve varných hrncích. Kvašení probíhalo také v hrncích a ty byly uloženy v pivních komorách. Sladová drť byla polévána horkou vodou a promíchána. Pak byl rmut povařen v kotli a přes síto (kadečku s dírkovým dnem vložným slámu) se cedilo. Čistá sladina byla opět povařena s chmelem a nalita na troky. Po vychladnutí se přidávaly kvasnice a mladé pivo bylo naplněno do beček a necháno, až pivo vykvasilo („až se kvasnice vypotily“). Slad mleli sladovníci, nebo šrotěři v mlynech.

Mezi další kryská městská privilegia patřilo i právo hrdelní, což z dnešního pohledu působí až velmi nevěrohodně. Tak malé město, jako byly Kryry, mělo pravomoc odsuzovat i k trestu smrti a mohlo tak samo vykonávat trestní řízení s vyřčením rozsudku a následný trest. Ale nejspíše to tak bylo. Vývoj hrdelního práva královských měst totiž vyvrcholil v roce 1337, kdy král Jan Lucemburský vydal několik listin, ve kterých udělil městům hrdelní pravomoc s výhradou některých těžkých zločinů. V poddanských městech byla soudní pravomoc závislá na vrchnosti a jejich úřednících. Představitelem hrdelního soudnictví byla v královských i poddanských městech městská rada – řídila se jednak obecnými právními předpisy, jednak vrchnostenskými instrukcemi. Rada vystupovala jako celek na počátku soudního procesu a na jeho závěru. U výsledků byli pouze někteří její členové spolu s rychtářem a ti pak výrazně ovlivnili vynesení rozsudku v tzv. plné radě, jejíhož zasedání se v poddanských městech zpravidla účastnil zástupce vrchnosti.

Celý průběh procesu zaznamenával městský písař, do radních protokolů zapisoval žaloby a relace o trestných činech, vyřizoval korespondenci rady ve vězeňských záležitostech, ve vězení a v mučírně zapisoval výslechy, zaznamenával i průběh případné exekuce. Městský rychtář ohledává místa trestných činů, sledoval a zajišťoval provinilce, zodpovídal za jejich věznění, účastnil se výslechů a exekuci a sám mohl soudit drobné žaloby, urážky na cti apod. Jemu byl podřízen biřik (říkalo se mu také právní posel či šatlatný hospodář) a ten pečoval přímo o vězně.

Civilní procesy se zpravidla zahajovaly ze soukromé iniciativy. Především ze strany poškozeného, který se zhostil práce vyšetřovatele a shromáždil důkazy. Ty následně předložil nezávislému soudci, který daný problém vyhodnotil. Hlavními důkazními prostředky byly svědecké výpovědi zapisované do knih svědomí, smolných knih nebo zemských desek. Trestní (inkviziční) proces měl veřejnoprávní charakter, kdy obžalovaný stál v nerovnoprávném postavení vůči žalobci. Dalším rysem těchto procesů, bylo užívání tortury k vynucení přiznání viny či ordálové důkazní řízení.

Pro výkon trestu samotný mělo naše město k dispozici zřejmě "jen" trest oběšením. Jiné tresty nejspíše nevyužívalo. Stejně tak nelze zcela potvrdit, zda se ve městě nacházela šatlava, nebo zda se k doznání používala tortura, případně, zda mělo město dokonce svého vlastního kata.

Lze dohledat jen informace o tom, že město mělo šibenici. Ta prý stávala v místě, kde dnes stojí velký kříž u rozhledny – tedy na samém vrcholu Kostelního vrchu, kam je vidět ze všech stran podhradí. Šibenice téměř vždy stávala na viditelných místech. Stala se tak nejvíce nenáviděným symbolem vrchnostenské moci nad životem a smrtí.

Některé pověsti říkají, že se trest oběšením vykonával i v místech za rozhlednou - tedy dříve za hradem, kde byla později vybudovaná stělnice. Později byl výkon tohoto práva přemístěn do míst západně od Kryr, zvaném též „Rumpál“, nebo „Mukodělská stráž“. Toto místo dnes nese název „Na spravedlnosti“ a nad původním místem popravistiště se klene stará lípa.

Věšením se trestaly zejména majetkové delikty, ale často i zcela nepatrné prohřešky. Trest oběšením byl považován za velice ostudný, protože se oběsenci nechávali na šibenici tak dlouho, dokud se tělo nerozpadlo, nebo se o něj nepostarali ptáci. Proto byl tento druh trestu určen převážně mužům a ženy byly upalovány nebo pohřbívány zaživa, neboť mnohým lidem byl nepřijemný pohled na tlející obnažené ženské tělo a mravokárci projevovali značnou starost,

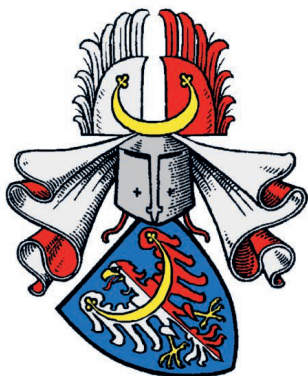
aby diváci oběšeným ženám nenahlíželi pod sukně. Možná se tak dělo i v našem městě.

Podoba šibenice se omezila na několik základních tvarů a to obráceného písmene L, v pravém úhlu zpevněného příčným trámem. Nejpozujevanější byla šibenice složená ze dvou svislých dřevěných sloupů se spojujícím trámem na jejich horním konci. Tak bylo možné provést exekuci více odsouzených naráz.

Jak dlouho a jak často využívalo naše město tohoto práva nelze zcela přesně zjistit, každopádně je určitě dobře, že tato možnost rozhodovat o spravedlnosti, resp. o životech druhých, ve městě i v zemi zcela zanikla.

V tuto dobu také město získalo svou základní podobu. Vše se odvíjelo od náměstí, kde byl trh. Město bylo původně plánováno do podélného tvaru směrem od západu k jihovýchodu. Město bylo rovněž v tuto dobu opevněno. V té době získalo také právo hradební. To, že naše město mělo své hradby, je zaneseno v základní listině arcibiskupské knihovny z roku 1418. V listině je uvedeno mimo jiné: „U horního mlýna (na křižovatce) u brány, již se vchází do Kryr. Důkazem bývalého opevnění jsou jeho, dnes již téměř neznatelné zbytky, v malém úseku v Pivovarské ulici.

V roce 1357, ale spíše už v roce 1342 nastává v dějinách města Kryry zásadní změna. To i hrad nad ním získává nového pána. Bratři Alšik a Heřman de Krier (synové Alberta) prodali hrad a celé panství Kryry Jenčí z Janovic, který byl synem vládnoucího Petra z Janovic na sousedním Petrohradě.

Janovicové nebo také Janovici byl starý český rod, jehož společným znakem byla vždy stříbrno-červená polcená orlice na modrém štítě.

Lze dokonce tvrdit, že od těch dob byly Kryry už jen součástí většího celku, tedy jejich pán koupil město jako součást vlastnictví i s okolními nebo jinými městy.

Souběžně zřejmě obývali Janovici i hrad v Petrohradu, který nechal vystavět zřejmě Petr kolem roku 1350. Tedy hrad v Kryrech byl starší a nad naším městem se tyčil o dvacet let dříve než Petřšpurk.

Zřícenina Petřšpurku dnes

Majetek Janoviců byl ale o mnoho větší, patřil sem také například Jenštejn, Kunžvart, Mukařov či Vysoký Chlumec. K Petřšpurku byla také připojena blízká Jesenice u Rakovníka, Lužec, po husitských válkách získal rod také například dnes zaniklý hrad Sprymberk u Bílence. Už Petr z Janovic v roce 1374 skoupil všechny možné okolní statky a ty od onoho roku vlastnil jeho synové Purkart, Jenec, Jetřich a Petr.

Rod je také spojen s mnoha významnými osobnostmi, které zasáhly do chodu českých dějin. Můžeme zde uvést některé - Vysoký Chlumec vlastnil Purkart Strnad z Janovic, oblíbenec (milec) krále Václava IV. Vztah se šlechtou řešili vlastně všichni Lucemburkové. Jan po čase sporů rezignoval, Otec vlasti si od ní držel patřičný odstup a odepřel jim některá práva, jeho syn Václav si naopak některé nižší šlechtice oblíbil natolik, že patřili k jeho oblíbencům a měli obrovský vliv na jeho rozhodování a jednání. To se pochopitelně nelíbilo šlechtě vyšší, která neváhala přistoupit k jakémukoliv jednání, třeba i k vraždě. Tak se stalo i v roce 1397 na Karlštejně, kde byl zabit i pán z Janovic.

Jeho syn, rovněž Petr, vynikl jako odpůrce husitů svou udatností hlavně v bitvě u Lipan.

Další z rodů Janoviců – opět Jan Jeneč z Janovic na Petřšpurce byl od roku 1470 nejvyšším purkrabím. Tedy nejvyšší zemský úředník dosazovaný do funkce přímo králem. Jednalo se o doživotní funkci, sesazen by mohl být jen ve velmi mimořádné situaci. Mimo jiné například reprezentoval českou státnost při korunovaci a pohřbu krále, kdy mu byla svělena svatováclavská koruna.

V dobách, kdy Kryry vlastnil rod Janoviců máme zachovánu i první zmínku o kryrském Kostelu Narození Panny Marie stojícího u paty Kostelního vrchu. Ta pochází z roku 1384.

Původně gotický kostel byl vystavěn v letech 1400 – 1418 a byl a je (v současnosti jeho barokní podoba) považován za nejvýznamnější a nejstarší stavební i uměleckou památku města. Celou výstavbu tedy zafinancoval rod Janoviců. Kolem kostela zároveň vznikl i hřbitov, který se dnes k pohřbívání již nepoužívá. Podle některých náhrobků se zde pohřbívalo ještě v 19. století.

Během husitské revoluce byl kostel používán k obřadům podobojí. Přijímání eucharistie zároveň jak v podobě posvěcené hostie, těla Kristova, tak i v podobě posvěceného mešního vína z kalicha, krve Kristovy. Laické přijímání podobojí se v českých zemích stalo nelegálním po přijetí Obnoveného zřízení zemského, jež v Čechách vstoupilo v platnost roku 1627.

Po potlačení husitského hnutí byl kostel používán protestanty. Náboženská struktura českých zemí první čtvrtiny 16. století byla velice spleťtá a komplikovaná. Žila zde jednak utrakvistická většina, dále katolická minorita a stoupenci Jednoty bratrské, ale také potomci tábořského radikalismu, starokališníci a židé. Zejména v severozápadních Čechách působili na řadě panství luterští duchovní.

Marný pokus o zrovnoprávnění katolíků, luteránů a kalvinistů přišel v roce 1609 spolu s majestátem krále Rudolfa II., slíboval náboženskou svobodu. Protestanti působili v kryrském kostele až do roku 1664, kdy byla farnost připsána k farnosti Nepomýšl, a v kostele se začaly opět konat římskokatolické obřady. Víceméně jako výsledek třicetileté války, po jejímž konci došlo k výraznému vymýcení protestantismu v Habsburské monarchii a rekatolizaci.

I takto mohl vypadat kryrský kostel vystavěný za Janoviců, přesná podoba se nedochovala...

ŽIVOTNÍ JUBILEA

Životní výročí 70, 75, 80 a poté každý rok

Gratulujeme spoluobčanům, kteří oslavili své životní jubilea v měsících

BŘEZEN

POLCAROVÁ WALTRAUD
ŠUHAJDOVÁ JINDŘIŠKA
MELNÍKOVÁ ANNA
VÍTKOVÁ DANA
LEGNEROVÁ ANNA
DONDOVÁ ALENA
KUTINOVÁ VĚRA
LEGNER JIŘÍ
VAŇOURKOVÁ BOŽENA
VYHNÁLKOVÁ LUDMILA

DUBEN

Kryry

ŘÍHOVÁ EMÍLIA
PĚCHOTA JAROSLAV
VLKOVÁ BOŽENA
BULECOVÁ JAROSLAVA
ŠPIVAKOVÁ MILUŠE
MLKVÁ JIŘINA
ŠEJNOVÁ KVĚTUŠE
VALENTEJOVÁ DANKA

KVĚTEN

VOLF FRANTIŠEK
ŠLEGROVÁ MIROSLAVA
ŠÍROVÁ MARIE
BAUMOVÁ JANA
ZEMANOVÁ ZDEŇKA
FÜRST VÁCLAV
TEPLÁ MARIE
HURTOVÁ KVĚTOSLAVA
MEJSTRÍK MIROSLAV
DJABLUKOVÁ JANA
ŠVARC MILAN
ŠNOBLOVÁ ALENA

Strojeticce

LOKAJÍČKOVÁ MARIE

KINKA JOSEF
VÁCLAVÍKOVÁ JIŘINA

Stebno

ZBUDILOVÁ KVĚTA
ŘÍHOVÁ MARCELA

PIČMAN VLADIMÍR

Běsno

FINANČNÍ PŘÍSPĚVEK NA ONLINE REALIZACI
TOHOTO PERIODIKA VČETNĚ ŘEŠENÍ PRO JEHO
VYDÁVÁNÍ SVĚPOMOCÍ POSKYTUJE FUNPRINT.EU

Pomáháme radnicím šetřit čas i peníze.

www.funprint.eu

EkoScroll

www.ekoscroll.cz

**Kotle
automatické
na uhlí a pelety**

ČESKÉ
KOTLE
20 let
tradice

**Kotle
na dřevo**

Výrobce:

EkoScroll

Santiniho 17/27, 591 02 Žďár nad Sázavou

tel: 734 574 589, 731 654 124, e-mail: info@ekoscroll.cz

Kryrská rozhledna, čtvrtletník městského úřadu pro Křtiny, Běsno, Stebno
a Strojetic vydává MÚ Křtiny pod číslem registrace MK CR E 2257.

Redakční rada: Vladimíra Járová, Alice Hromádková, Ing. Emilie Mazourová

Stylistická a gramatická korektura: PhDr. Mgr. Monika Raimanová, DiS., Ludmila Vinšová

Kontakt: tel.: 415 216 775, e-mail: kryyrozhledna@seznam.cz, knihovna@křtiny.cz

Uzávěrka příštího čísla: 15.9.2024

Realizace: funprint.eu